

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 461 P

Poznań, sobota dnia 7 października 1933

Rok XXVIII

Poznań, 6 października.

Skutki etatyzmu

Ogłoszone świeżo urzędowe zamknięcia budżetowe za 5 miesięcy okresu 1933-4 umożliwiają pewien — niepełny zresztą — wgląd w gospodarkę państwowych przedsiębiorstw i funduszy.

Od szeregu już lat powtarza się w budżecie taka historia. że preliminuje się znaczne dochody z przedsiębiorstw państwowych, które daleko odbiegają od rzeczywistych wyników. W r. 1932-3 przedsiębiorstwa wpłaciły do skarbu 42 miliony, a pobrały z niego 7 milionów, zatem dochód netto wyniósł 35 milionów. Ponieważ przedsiębiorstwa państwowe przedstawiają wartość przeszło 10 miliardów zł, zysk powyższy jest minimalny (około 3 pro mille), przy czym zauważyć należy, że przedsiębiorstwa te korzystają z licznych przywilejów podatkowych, kredytowych, transportowych i t. p., niedostępnych dla przedsiębiorstw prywatnych.

W budżecie na 1933-4 obok przedsiębiorstw wyodrębnione zostały także fundusze państwowe w imponującej liczbie 18. Budżet ten przewiduje dochód z przedsiębiorstw w sumie 105 milj., z funduszy 16 milj., razem 121 milj. Po stronie wydatków dopłata do przedsiębiorstw wynosi 6,7 milj., dopłata do funduszy 3,2 milj., razem 10 milj. Netto zatem dochód z przedsiębiorstw i funduszy preliminowany jest na 111 milionów, czyli za 5 miesięcy około 50 milionów.

Wynik rzeczywisty daleki jest od tych przewidywań. Przedsiębiorstwa wzięły już ze skarbu 4,3 milj., a fundusze 3,4 milj., razem 7,7 milj. Wpłaciły zaś do skarbu: przedsiębiorstwa 15,5 milj., fundusze 1,7 milj., czyli razem 17,2 milj. Na czysto zatem dochód obu wynosi niespełna 10 milionów, czyli zaledwie piątą część sumy preliminowanej.

Szczególnie jaskrawo wyglądają cyfry funduszy państwowych. W ciągu 5 miesięcy otrzymały one już ze skarbu więcej, niż im się należy za cały rok. Wpłaciły natomiast zaledwie 10 procent całorocznej sumy. Wpłata ta jest łabardziej rażąco niska, że spośród 18 funduszy aktywne są tylko dwa, a mianowicie: fundusz gospodarczy i fundusz kredytowy. Obydwa one powstały z pożyczek państwowych, a działalność ich obecna polega litylko na odbieraniu procentów od dłużników, którymi są przeważnie przedsiębiorstwa państwowe. Suma tych procentów została w budżecie bardzo dokładnie obliczona na 16 milionów. Jeśli z tego w okresie 5 miesięcy wpłynęło zaledwie 1,7 milj., to znaczy, że przedsiębiorstwa państwowe nawet z opłatą procentów skarbowi zalegają.

Obraz powyższy, jak to zaznaczyliśmy na wstępie, nie jest dokładny. Nie znamy mianowicie stanu zadłużenia przedsiębiorstw i funduszy w państwowych instytucjach kredytowych, nie mówiąc już o długach prywatnych. Zadłużenie to w ostatnich czasach wzrosło napewno, ale w zamknięciach kasowych odnośne cyfry nie figurują. Przedsiębiorstwa skomercjalizowane mają

Święto następców skrzydlatej husarii

Wspaniałe uroczystości w Krakowie ku czci zwycięstwa króla Sobieskiego i jazdy polskiej
Nieprzeliczone tłumy — Duży zjazd zagranicznych gości

Kraków. (PAT.) Obchód ku czci wiekopomnego zwycięstwa króla Sobieskiego ma w Krakowie przebieg imponujący i staje się wielką manifestacją armii, oraz społeczeństwa na cześć bohaterskiego króla i oręża polskiego. Obecność p. Prezydenta Rzeczypospolitej, rządu, duchowieństwa i korpusu dyplomatycznego, nadaje uroczystościom charakter niezwykle podniosły.

Dziś od wczesnego ranka olbrzymie tłumy wyległy na ulce miasta, witając serdecznie ciągnące na Błonia długie szeregi kawalerji. Miasto przybrało wygląd odświętny.

Drogi przepelnione są ludnością okolicznych wiosek, która w barwnych strojach krakowskich śpieszy na Błonia, aby przyrzec się defiladzie ulanów. Według przewidywań obliczeń do Krakowa przybyło już kilkadziesiąt tysięcy osób.

Kraków. (PAT.) Przez całą prawie noc przybywały pociągi, wiozące różne delegacje na dzisiejsze święto kawalerji.

Po północy przybył do Krakowa attaché wojskowi państw obcych, m. l. attaché sowiecki Lepin, oraz niemiecki generał Schindler.

Tym samym pociągiem przybyło ok. 30 dziennikarzy zagranicznych, w ich

liczbie kilku korespondentów amerykańskich z Berlina oraz przedstawicieli najważniejszych agencji telegra-

ficznych świata. Przybyło również wielu dziennikarzy polskich z całego kraju.

W przededniu paktu czarnomorskiego?

Białogród. (PAT.) „Polityka”, komentując wizytę króla jugosłowiańskiego w Stambule, stwierdza, że rozmowy toczyły się dokoła sprawy Lorcarna bałkańskiego, albo paktu Morza Czarnego, którym to nazwami określany jest przyszły układ albo seria układów, do jakich tak niecierpliwie zdąża opinja turecka.

Pakt grecko-turecki uważany jest przez koła w Stambule za punkt wyjścia dla przyszłego porozumienia bał-

kańskiego, które winno być osiągnięte między Jugosławją, Rumunją, Turcją i Grecją.

Dziennik podkreśla, że akcja podjęta przez króla zaznaczyła się przede wszystkim w zbliżeniu z Rumunją, w konsolidacji tradycyjnych węzłów z Grecją i równolegle w zbliżeniu z Turcją. Zagranica widzi w Jugosławji pionierkę ładu i potężny czynnik pokoju powszechnego.

O głośnie zajścia w okolicach Rzeszowa

W dniu 9 b. m. rozpocznie się proces przed dwoma kompletami sądu

Lwów. (PAT.) W dniu 9 b. m. przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie równocześnie w dwóch kompletach sędziowskich rozpoczyna się rozprawa o zajścia chłopskie w powiecie rzeszowskim i łancuckim.

Pierwszy komplet pod przewodnictwem wiceprezesa dr. Byszewskiego sędzić będzie sprawę przeciwko Antoniemu Urbanowi i 49 towarzyszom o

zajścia w Grodzisku. Rozprawa ta potrwa około 18 dni, przesłuchanych zostanie 70 świadków, oskarżać będzie wiceprokurator dr. Szepleniec.

Drugi komplet pod przewodnictwem sędziego okręgowego dr. Górskiego rozpatrzy sprawę przeciwko Andrzejowi Kokoszce i 37 towarzyszom o zajścia w Wulce oraz przeciwko Władysławowi Pasierbowi i 16 towarzyszom o zajścia w Łukawicy. Rozprawa ta potrwa około dwóch tygodni, przy czym przesłuchanych zostanie 86 świadków.

Oskarżać będzie prokurator dr. Pattek. Niektórzy z oskarżonych objęci są aktem oskarżenia w jednej i drugiej sprawie

Konferencja rozbrojeniowa

Londyn. (PAT.) W związku z wyznaczonym na poniedziałek posiedzeniem konferencji rozbrojeniowej oficjalnie wyjaśniono w Londynie, że min. spraw zagr. Simon nie weźmie udziału w tem posiedzeniu, bowiem odbędą się w Londynie ważne obrady gabinetu. Rozważy się tam sytuację konferencji rozbrojeniowej w związku z odpowiedzią niemiecką, która do tego czasu, jak się w Londynie spodziewają, będzie oficjalnie wiadoma.

Narazie Wielką Brytanię reprezentować będzie w Genewie podsekretarz stanu Eden, który w sobotę odjedzie z Londynu do Paryża i w ciągu niedzieli konferować będzie z rządem francuskim, a w niedzielę wieczór odjedzie do Genewy na posiedzenie Biura konferencji rozbrojeniowej.

Ponowny wybór

Gniezno. (Tel. wł.) W związku z niezatwierdzeniem dr. Maksymiljana Hensla na stanowisko prezydenta miasta Gniezna w dniu 5 października zebrała się komisja rady miejskiej i postanowiła po przeprowadzonej dyskusji ponownie wybrać dr. Maksymiljana Hensla 8 głosami na 9 głosów obecnych.

Od głosu wstrzymał się jedynie prof. Kolczyński, „sanator”, oświadczając się, że co do fachowości dr. Hensla nie ma żadnych zastrzeżeń, natomiast ze względów politycznych wstrzymuje się. Rada miejska zbiera się zatem w przyszły poniedziałek, gdzie nastąpi ostateczny wybór. (br.)

Ostry atak na MacDonalda

Przemówienie lorda Lloyda na kongresie konserwatystów w Birminghamie

Londyn. (PAT.) Na rozpoczętym kongresie partji konserwatywnej w Birmingham jeden z przywódców skrajnego skrzydła lord Lloyd wystąpił z ostrym oskarżeniem przeciw gabinetowi, twierdząc, że obecny rząd narodowy, w którym konserwatyści mają przytłaczającą większość, prowadzi partję na bezdroża międzynarodowego pacyfizmu.

Ataki lorda Lloyda skierowane były wyraźnie przeciw MacDonaldowi. Lord Lloyd wystąpił z formalnym

wnioskiem, aby kongres uchwalił, że w obliczu groźnej sytuacji międzynarodowej konieczne jest wyteżenie wszystkich sił i środków, aby nie dopuścić do dalszego osłabienia potęgi Wielkiej Brytanji na morzu, na lądzie i w powietrzu. Wniosek przyjęty został przez kongres jednomyślnie.

W związku z tą uchwałą wielkie zainteresowanie budzi mowa, jaką wygłosił przywódca stronnictwa konserwatywnego wicepremier Baldwin na temat sytuacji międzynarodowej.

pod tym względem dużą swobodę. Wprawdzie mają one obowiązek przedkładania Sejmowi rocznych bilansów, ale taka kontrola ex post nie ma praktycznego znaczenia.

I to jeszcze nie wszystko. Wyżej przytoczone cyfry obejmują tylko wpłaty do skarbu lub dopłaty z niego, nie ilustrują zaś wewnętrznych deficytów przedsiębiorstw i funduszy, pokrywanych bądź z kapitałów obrotowych, bądź w drodze operacji kredytowych. Tak n. p. koleje państwowe za pierwszy kwartał bieżącego roku gospodarczego ogłosiły deficyt w sumie 25 milionów. Deficyt ten wzrósł jeszcze w następnych miesiącach. Gdybyśmy wzięli tylko tę jedną cyfrę i zestawili ją z dochodem netto przedsiębiorstw i funduszy, wynoszącym 10 milionów, toby się okazało, że cały ten olbrzymi dział gospodarki państwowej jest w roku bieżącym deficytowy.

Tak wygląda w ogólnym zarysie re-

zultat polityki etatystycznej, podjętej z wielkim rozmachem w czasach dobrej konjunktury i kontynuowanej — częściowo z konieczności — także w dobie kryzysu. Klub Narodowy w Sejmie i cały nasz obóz w kraju od samego początku przeciwstawiał się etatystycznym zapędom, przepowiadając ich smutny koniec. Przewidywania te sprawdziły się. Nadmiernie rozbudowane przedsiębiorstwa państwowe nie tylko ciągną resztki soków żywotnych ze skarbu państwa i z kredytu publicznego, ale przez zwiężenie podstaw gospodarstwa prywatnego osłabiają te źródła dochodów państwa, które pomimo przewlekającego się kryzysu są nadal czynne, stanowiąc oparcie dla budżetu i waluty.

Pomimo tych doświadczeń etatyzacja życia gospodarczego odbywa się w dalszym ciągu, gdyż jest ona nierozdzielnie związana z systemem politycznym obozu „sanacyjnego”. M. K.

Troski strategiczne Niemiec

Wyraźne polepszenie stosunków politycznych pomiędzy Polską a Sowiecami jest obszerne komentowane przez opinię niemiecką, wzbudza coraz wyraźniejszy pokój, wojskowa prasa przewiduje nawet możliwość zawarcia konwencji polsko-rosyjskiej i jej konsekwencji. „Militär - Wochenblatt” wypowiedział przypuszczenie, że rosyjska delegacja w Warszawie traktuje poważnie z rządem polskim o dostawę broni z Rosji, co dla Polski ma posiadać jakoby duże znaczenie, gdyż własny jej przemysł nie jest zdolny do produkcji dostatecznej w razie dłuższej wojny, a dówóz z zagranicy, poza Czechosłowacją, jest bardzo niepewny. Znaczenie podobnej transakcji analizuje pismo szczegółowo, traktując ją przedewszystkiem jako sprawę handlowej wymiany na podstawie zasady wzajemności, co wpłyłoby dodatnio na finanse Polski, „które właściwie nie są najlepsze”. Poza Niemieckie sfery wojskowe przyznają z pewną melancholią, że wskutek zbliżenia z Rosją, zyski Polski w wypadku wojny z trzecim mocarstwem będą poważne, a poprawa stosunków politycznych pomiędzy obydwojma państwami wzmocni bezpieczeństwo na wschodnich kresach Rzeczypospolitej.

W dalszej części studjum snuje pismo interesujące rozważania na temat trudności dostawy materiału wojennego do Polski w razie wojny, a to wskutek odosobnionego położenia państwa. Najbliższymi dostawcami będą naturalnie Czesi, mający doskonale rozwinięty przemysł wojenny, ale główne transporty będą szły z Francji. Będą one miały do przebycia długą drogę przez Gdynię-Gdańsk, lub przez Saloniki-Rumunję. Obie te linie nie są bardzo pewne, chociaż przygotowane je oddawna z różnymi odchyleniami, dzięki zgodnej współpracy francuskiej i polskiej dyplomacji. Droga na Bałtyk przez cieśninę duńskie może być zamknięta minami i kłótniami, chociaż takie zatamowanie jest wobec taktyki Francji wątpliwe. Transporty mogą iść pod flagą francuską, a stosunek Francji do Gdyni jest zupełnie wyraźny — Gdynia rozbudowuje się, jako oparcie dla pierwszorzędnej floty wojkowej, co nie wynika bynajmniej z potrzeb morskiego handlu polskiego i jej floty wojennej. Tu zatem ma znajdować się podstawa większości francuskiej floty wojennej na Bałtyku... Niemcy zdają się nie wiedzieć o tem, że w razie zatargu zbrojnego z Polską i jej sojuszniką — Francją mają oni możliwość zamknąć hermetycznie wszystkie cieśniny Kattegatu i uczynią to natychmiast, jak to zresztą dokonali z zupełnym powodzeniem w 1914 roku.

Połączenia Polski z Francją przez Morze Śródziemne i Rumunję są przygotowywane ze wrastającą obecnie energią od wielu lat. Kierunek przez Bosfor, Konstancję i Lwów wbudowany jest mocno w zagraniczną sieć komunikacyjną Polski. By go zabezpieczyć strategicznie od strony Sowieców, utworzono w Konstancji silną bazę morską, naturalnie nie dla drobnej floty rumuńskiej, ale przedewszystkiem dla silnej floty „gościńskiej”, której głównym zadaniem ma być obrona transportowców na Morzu Czarnym. Konstancja z tego powodu otrzymała nowe fortyfikacje nadmorskie. Jest również na ukończeniu przebudowa na tor podwójny kolei od Galacu do Czerniowca, którą będą kierowane transporty do Polski.

Na tym szlaku nie kończą się jednak zamierzenia rządu polskiego, mające na celu zapewnienie łączności z zachodem. — Na Dunaju pomiędzy Kriwą Palanką (Jugosławia) i Cyganesti (Rumunja) ma wkrótce nastąpić położenie kamienia węgielnego pod budowę mostu kolejowego, mającego łączyć najkrótszą drogą obydwa kraje. Most ten usunie od Polski ewentualne przeszkody rosyjskie, zabezpieczy łączność kolejową z Salonikami, Splitem i Sebenikiem (na Adriatyku). Wszystkie te drogi prowadzą przez kraje Małej Ententy, zapewniają zatem bezpieczeństwo ruchu. Inicjatywę do budowy tego mostu dał francuski sztab generalny. Nad przeprowadzeniem tego projektu pracowała również na Bałkanach dyplomacja polska, okazując gotowość do dużych ofiar pieniężnych. Przewidywane jest również przekazywanie transportów polskich drogą dyplomatyczną na rządy rumuński i jugosłowiański.

Niemcy stwierdzają z pewną przykrością, że wobec takiej organizacji dróg, Polska nie potrzebuje dodatkowego zabezpieczenia swych połączeń od strony Rosji. By jednak czytelnicy niemieccy nie tracili ducha, pociesza się

ich uwagą, że sytuacja zmieni się zasadniczo, o ile Italia weźmie udział (naturalnie w sojuszu z Niemcami) w zatargu zbrojnym. Wtedy zaszachuje ona wszystkie transporty, płynące Morzem Śródziemnym.

Uwaga ta jest zupełnie słuszna. Pamiętajmy dobrze ciężką sytuację armji polskiej w 1920 r., gdy robotnicy gdańscy dokonali wyładunku amunicji.

Rozdźwięk w partiach francuskich

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, 4 października.

Trzydziesty kongres partji radykalno-socjalistycznej odbywa się od 5 do 8 października w znanej miejscowości kuracyjnej Vichy. Zapoczątkuje on niezawodnie wielki sezon polityczny. W tydzień bowiem potem, 17 października nastąpi zwołanie parlamentu na jesienną sesję.

Prawdopodobnie p. Herriot zostanie ponownie obrany prezesem partji radykalnej. Sprawowanie powyższych funkcji jest oczywiście sprawą ważną. Dokoła niej nie skoncentrują się jednak zasadnicze obrady kongresu. Raport nad ogólną polityką stronnictwa został powierzony p. Jammy Schmidowi. Znaczna większość delegatów wypowie się z uznaniem o polityce premiera Daladier, zarówno w dziedzinie zagranicznej, jak i wewnętrznej. Nigdy zresztą tak głośno, jak dzisiaj, nie mówiło się w kołach radykalnych o jedności partji, co niewątpliwie jest mocno podejrzanym. Tak samo zresztą czynią socjaliści, jakkolwiek wiadomo, iż w łonie ich dokonywa się niebezpieczny przełom. Nie przeszkadza to jednak przywódcom socjalistycznym, z pp. Blumem i Faurem na czele, oświadczać, iż francuska międzynarodówka wyjdzie zeń zwycięsko i nawet wzmocniona.

W łonie radykałów niema coppersów t. zw. „neo-faszystów”, ale są t. zw. „młodoturcy”. O ile pierwsi stanowią prawieć tutejszy II. międzynarodówki, to ci są na lewicy partji radykalnej. Jedni zaś jak i drudzy dążą do wyzwolenia się z „archaicznych” formuł polityków starej daty, domagając się polityki młodej, śmiałej, czynnej, prowadzonej nie drogą niezliczonych nieudolnych mów wiecowych z okazji najrozmaitszych uroczystości, ale w sposób pozytywny. Ostatnie wystąpienie neo-faszystów grozi socjalistom rozbięciem, mogącym mieć poważne konsekwencje. „Młodoturcy” w swych poczynaniach nie poszli jeszcze tak daleko. Nie jest jednak wykluczone, że w przyszłości może nastąpić pewnego rodzaju zbliżenie pomiędzy nimi a neo-faszystami, pod hasłem nowej koncepcji politycznej.

Polityka wewnętrzna będzie napewno gorąco dyskutowana w Vichy. Kwestja bowiem większości parlamentarnej wysuwa się na czoło. P. Daladier jest, jak wiadomo, w swych posunięciach nadzwyczaj ostrożny. Miał on podobno kilka spotkań z przywódcami tutejszego „faszizmu”, a mianowicie z pp. Marquet i Renaudel. Ci ostatni żywią ambicję ukonstytuowania nowej grupy parlamentarnej. Ponieważ zaś równocześnie naczelny sztab prawowitego socjalizmu również składa p. Daladier swoje propozycje, więc zrozumiałe jest, iż premier stara się gruntownie zbadać teren. Nie ulega jednak wątpliwości, że socjaliści, będąc zwolennikami monopolu naftowego i upaństwowienia kolei oraz fabryk broni, będą mogli tylko warunkowo obiecać swoje poparcie, temwięcej, iż są przeciwni zmniejszeniu pensyj urzędniczych.

Wobec stanowiska socjalistów, utrudniających rządowi p. Daladier jego egzystencję, wytworzył się pomiędzy pewnymi radykałami prąd za „koncentracją”, czyli za zbliżeniem z centrum. Jednym też zapewne z ważnych epizodów kongresu w Vichy będzie zmierzanie się tych głosów ze zwolennikami czystego kartelu lewicowego, a to nietylko w dziedzinie polityki wewnętrznej. Krąży bowiem pogłoski, iż część radykałów, występujących za przeniesieniem osi większości ku centrum, z niepokojem śledzi politykę rozpanaszającego się hitlerizmu; bierze też pod uwagę możliwość utworzenia się nawet nowego... trójporozumienia; wreszcie odnosi się z wielkim sceptycyzmem do klubu rzymskiego. Podobno właśnie na kongresie w Vichy zagadnienia te mają być rozpatrywane, ale oczywiście nie przed forum publicznym. Łącznie zresztą z tą hipotezą w kołach radykalizmu socjalizują-

przeznaczonej dla Polski, dopiero pod groźbą dział francuskiego krawozownika, a kolejowcy lewicowi w Czechosłowacji wstrzymali transporty materiału wojennego, kierowane do Polski. Trudno przypuścić, by się podobne fakty w tak szerokim zakresie powtórzyły, ale nasze warunki geograficzne nie zmieniły się, a Niemcom odrosły pazury. Polska musi oprzeć swą obronę na jak najszerzej samowystarczalności.

E. DE HENNING-MICHAELIS
generał.

cego przestrzega się już obecnie przed podobnym postawieniem sprawy, twierdząc, iż pomimo wszystko należy pracować nad pokojem międzynarodowym, nie mieszając się do ustrojów innych państw. Radykałi ci twierdzą, że nie należy zamykać zagadnienia w dylemacie, iż wybita godzina, w której należy wybrać pomiędzy klubem czterech, a unją państw o ustroju demokratycznym; dawny bowiem system sojuszków doprowadził do wojny, itd.

Już jednak samo wysunięcie powyższych punktów widzenia świadczy najlepiej, że w łonie radykalizmu dokonywa się również przełom. Jak on przybierze obrót, tego oczywiście jeszcze obecnie nie można przewidzieć. Ze sceptycyzmem należy wszakże odnosić się do górnolotnych oświadczeń tych, którzy nieco zbyt głośno rozpowiadają, że zjazd w Vichy stanie się ogromną manifestacją jedności obozu radykalnego.

Ponieważ zaś o tem mówimy, nie możemy przejść do porządku dziennego nad tendencjami nowego organu radykalnego. Jest nim „Notre Temps”, który dotychczas był jedynie miesięcz-

nikiem. Od kilku dni przerodził się w wieczorny dziennik, którego dyrektorami są pp. Jean Luchaire oraz Edward Pfeiffer. Tak jeden, jak i drugi są znani ze swych przekonań międzynarodowych. Któż nie pamięta energicznej kampanji ostatniego na rzecz rewizji traktatów? Któż nie przypomina sobie także wystąpienia p. Luchaire na łamach miesięcznika „Notre Temps” oraz w „Ognisku Nowej Europy”? I jakkolwiek dzisiaj oświadczają oni, że Francja chce pozostać wierną traktatom, „dyktowanym wspólną interesów”, i że byłoby nieostrożnością liczyć jedynie na Ligę Narodów dla zabezpieczenia pokoju, niemniej opowiadają się za organizacją pokoju na gruncie międzynarodowym, a nie w postaci sojuszków, chociaż z ironją wyrażają się o naiwnych błędach w rozróżnieniu dwojakich Niemiec i o sentymentalnych wynurzeniach na rzecz „sojuszniczych demokracji”.

Te pierwsze kroki nowego organu są niezmiernie charakterystyczne, obliczające, ale i niepokojące. Pozostaje on bowiem w rękach doktrynerów o kosmopolitycznym zakroju. Dlatego mimowolną działalność ich zbliża się do akcji neo-faszystowskiej. Ewolucja tak jednej, jak i drugiej grupy nie zarysowuje się jeszcze jasno, ale niemniej samo istnienie podobnych prądów podminowuje istnienie starych teorii partyjnych.

I. BRIARES.

P. S. — Dodajmy nawiasowo, iż 4 października pojawił się nowy organ p. Bailly — byłego dyrektora „Intransigeant” — p. n. „Le Jour” (Dzień). Równocześnie ukazał się tygodnik o charakterystycznym nagłówku, a mianowicie „1933”. Na jego czele stanął znany pisarz Henri Massis; jego polityką zagraniczną będzie kierował p. Chaumeix, a wewnętrzną... p. Mandel. Nazwiska te wystarczą za program.

Zapomniane okolice Mazowsza pruskiego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Olsztyn, 5 października.

O Mazurach, zamieszkujących południową część Prus Wschodnich, mówi się naogół niewiele. Liczne przeszkody, wzniesione przez wrogię polskości czynniki, utrudniają niezmiernie poznanie tej pięknej, rdzennej polskiej krainy. Z Polski w czasie poplebiscytowym zwiędziło Mazury ledwie parę osób. Częstsze wycieczki zdarzają się z sąsiedniej Warmji, lecz tylko do okolic znanych. Nie docierają natomiast Warmjacy do zakątków zapadłych i zapomnianych zarówno przez Niemców, jak i Polaków.

W okolicach tych mieszka ludność jeszcze dość prymitywna. Żyje ona z uprawy roli, hodowli bydła, nielegalnego rybołówstwa oraz zbierania jagód i grzybów. Niedostatki, rozrastające się często w nagą nędzę, wiadać na każdym kroku, jak w budownictwie, odzieży, sposobie odżywiania się i t. p. I tak domy mieszkalne, nieduże i niskie, zbudowane są z sosnowego drzewa i w znacznej ilości znajdują się w stanie oplakanym. Zaś budynki gospodarcze robi się jeszcze z kamienia, przyczem glina, której jest poddostatkiem, zastępuje wapno i cement. Dachy kryte słomą, zrywa się na wiosnę, gdy zabraknie najprostszego pokarmu — słomy dla koni i nie liczących krów. Odzież jest również prosta. Kobiety ubierają się w grube, bezodrobne kaftany. Mężczyźni noszą jeszcze kozuchy z owczych skór, które służą nierzadko za główne odzienie także w lecie.

Ale mimo tych niedostatków i nędzy ludność mazurska we wspomnianych zakątkach posiada wielkie bogactwa w zakresie ludowej kultury duchowej. Rzecz znamienna, że właśnie to ubóstwo materialne i trzymanie ludności zdala od wpływów nowoczesności przyczyniło się do tego, że ludność zachowała starodawne polskie zwyczaje i obrzędy ludowe.

Głośniej, niż gdzieindziej, rozbrzmiewa tu polska pieśń ludowa. Śpiewają ją wszyscy: starzy, młodzież i dziatwa. Znane są wszystkie rodzaje pieśni, jednak najliczniej reprezentowana jest pieśń komiczna, jako najbardziej odpowiadająca usposobieniu mazurskiej młodzieży. Młodzież ta przekłada śpiew ludowy nad śpiew inny. Stwierdzono to dokładnie na nielicznych zebraniach młodzieży, urządzonych przez Związek Polskich Towarzystw. Melodie są swoiste i odrębne. Zaciekawili one pewnego mazurskiego nauczyciela-muzyka, który

odważył się wprowadzić je na scenę. Przedsięwzięcie się udało, ludność zbliska i zdaleka przybyła tak licznie, że dla 80 procent gości zabrakło miejsc. Fakt ten jednak zwrócił na siebie uwagę władz, które czemprędzej udaremniły propagandę pieśni mazurskich przesiedleniem tego nauczyciela-śmiałka.

Równoległe z pieśnią komiczną żyje i rozwija się tu opowiadanie komiczne, oparte przeważnie na starych, lokalnych wątkach. Bogate są również baśni ludowe, także powstałe na tle lokalnym i nawiązujące do znanych zamków, kościołów, gór, jaskiń, jezior i rzek. Wszystko to ludność bawi i zajmuje. Niema wesela lub innej zabawy domowej, gdzieby nie opowiadano sobie baśni lub komicznych wydarzeń. Liczne są opowiadania, sławiące rycerstwo polskie i wojny polskie, np. ze Szwedami.

I przysłowia mazurskie zasługują na uwagę. Ludność potrafi przystosować je do każdej sytuacji. Język jest tak przepiękny przysłówiami, że mimo swego ubóstwa słownikowego jest gętki i barwny. Oprócz przysłówi spotyka się liczne zagadki ludowe, nie pozbawione pomysłowości i zdrowego humoru.

Ale na tem jeszcze nie koniec. Jeszcze jeden rodzaj twórczości ludowej rozwija się na Mazurach szczególnie i uderza bogactwem pomysłowości i tradycji. Mamy na myśli wierzenia ludowe w ich najrozmaitszych odmianach. Żadna bodaj kraina nie jest tak zabobonna, jak Mazury w Prusach Wschodnich. Spotyka się tu wierzenia, sięgające najdawniejszych czasów pogańskich. Ich przetrwanie zawdzięcza się pewnie temu, że Mazur wschodnio-pruski jest ewangelikiem, i stróże tej religji mniej mu patrzyli na palce, niż gdzieindziej.

BALTICUS.

O nowe zakupy rosyjskie w Polsce

Warszawa (Tel. wł.) Na dzień 15. b. m. zapowiedziany jest przyjazd z Moskwy członka komisariatu do spraw handlu, Browna, celem omówienia z przedstawicielami Sowiłtorgu i Polrosu planu nowych zakupów sowieckich w Polsce. W czasie pobytu Browna w Warszawie będą sfinalizowane nowe transakcje na trzodek chlewną, mięso itd.

Stosunki gospodarcze polsko-niemieckie

Min. Beck o możliwościach nawiązania tych stosunków

Genewa (Tel. wł.) Minister spraw zagranicznych p. Beck udzielił wywiadu przedstawicielowi agencji niemieckiej „Telegrafen Union”. P. Beck między innymi zaznaczył, że rozmowy z niemieckimi ministrami w Genewie, wysunęły pewne perspektywy nawiązania normalnych stosunków gospodarczych pomiędzy Polską a Niemcami.

Obecny ciężki kryzys, mówił min. Beck, jest nie tylko zagadnieniem psychologicznym, lecz wymaga przede wszystkim dla jego zwalczania szczerzej współpracy narodów. O ile ma być

mowa o porozumieniu polsko-niemieckim, zniknąć powinna przede wszystkim nieufność. Zagadnienie pokoju Polska chce rozrywać nie w drodze rozwiązań abstrakcyjnych, lecz przede wszystkim drogą normalizacji stosunków sąsiedzkich.

W rokowaniach gospodarczych w pierwszym rzędzie będzie chodziło o stworzenie zdrowych warunków współpracy na polu rolniczym. Później niewątpliwie porozumienie polsko-niemieckie obejmie inne działy produkcji, tak polskiej jak i niemieckiej.

Z za kulis żydowskich „sądów“

„Niech będzie przeklęty do 44 pokolenia włącznie“

Warszawa (Tel. wł.) O niezwykłym objawie obyczajowości „mniejszościowej“ donoszą dzisiejsze „Nowiny Codzienne”. Chodzi tu o orzeczenie sądu rabinackiego, który ustalił okres cnoty panińskiej zgórą na 10 lat.

Do rabinatu przy ul. Grzybowskiej 26 zgłosił się niejaki Szaja Lipowski i opowiadał, że córka jego 8-letnia Rachel, gymnastykując się bez dozoru osób starszych na podwórzu, uległa wypadkowi, który w języku lekarskim nazywa się defloracją. Z tego powodu powstał w rodzinie lament, a ciotki orzekły, że za lat kilkanaście po wyjściu zamąż, Rachel może być narażona na wymówki ze strony męża, dlatego Szaja Lipowski zgłosił się do

rabinatu o zbadanie dziecka i wystawienie odpowiedniego świadectwa.

Rabin Don po tygodniowych modłach i rozmyślaniach wydał następujące zaświadczenie: „Dnia 6 miesiąca Tiszri r. 5694 od stworzenia świata. Sąd rabinacki w sławnej gminie warszawskiej pod przewodnictwem świątobliwego reb. Dona rozpatrywał sprawę Racheli, córki Szaji Lipowskiego, i na podstawie oględzin lekarskich doszedł do wniosku, że cnota jej nie jest nadwyreżona i nie będzie nadwyreżona nawet za lat 10, a kto by twierdził przeciwnie, ten niech będzie przeklęty do 44 pokolenia włącznie.“

Dokument ten, spisany na pergaminie, Szaja Lipowski umieścił w skrytkach P. K. O. (w)

Znów zapowiedź przysięgi przy... „czarnych świecach“

Warszawa (Tel. wł.) Przed warszawskim rabinatem toczyła się w tych dniach sensacyjna sprawa.

Jako pozwany stanął przed rabinem właściciel domu, niejaki Cemach, który podczas ostatniego ciągnięcia loterii klasowej wygrał 300.000 zł. Los, na który padła wygrana, otrzymał Cemach w zamian za komorne od jednego ze swoich lokatorów. Po otrzymaniu losu Cemach zaproponował spółkę swojemu administratorowi Panuszowi, który wpłaciwszy należną sumę Cemachowi, pozostawił jednak cały los u Cemacha.

Gdy padła wielka wygrana, Panusz zwrócił się do Cemacha o wypłacenie mu połowy wygranej. Cemach wy-

parł się wszystkiego. Ponieważ Panusz nie miał żadnych dokumentów, ani świadków na stwierdzenie okoliczności, że los był do spółki, przeto zwrócił się do rabinatu.

Przed rabinem Cemach w dalszym ciągu wypierał się. Wówczas Panusz oznajmił, że zrezygnuje z pretensji, jeżeli Cemach przy „czarnych świecach“ zgodzi się złożyć przysięgę, że Panusz nie należał do spółki. Propozycja Panusza została przyjęta, przyczem Panusz za odebranie przysięgi wpłacił rabinowi 5.000 zł.

Odebranie tej niezwyklej przysięgi nastąpi w przyszłym tygodniu i budzi wielką sensację w żydowskich sferach kupieckich.

Debaty mniejszościowe w Lidze Narodów

Genewa. (PAT.) Trzeci dzień walnej debaty mniejszościowej w 6-iej komisji zgromadzenia Ligi Narodów przyniósł znów szereg interesujących przemówień, przyczem stwierdzić można było, że wysunięta w sposób konkretny przez delegację polską idea uogólnienia ochrony mniejszości napotkała na żywy i sympatyczny odzew i że tylko niektóre wielkie mocarstwa są jej niechętne.

Za generalizacją wypowiedzieli się delegaci Irlandji, Holandji, Rumunji, Grecji. Formalnie przeciw uogólnieniu wypowiedział się delegat włoski

Aloisi, oświadczaając, że wszelka dyskusja na ten temat jest niewskazana, gdyż może roznamiętnić umysły.

Ponownie poruszył tę kwestię delegat francuski Berenger, który w dłuższym przemówieniu w dowcipny sposób polemizował z deklaracją delegata niemieckiego von Kellera. Dziś delegat jugosłowiański złożył w tej sprawie deklarację w imieniu państw Małej Ententy i Polski. Debaty mniejszościowe zakończą się dziś, poczem zapewne projekt rezolucji, który został przedłożony komisji, odesłany zostanie do specjalnego podkomitetu.

Walka z hitleryzmem w Czechosłowacji

Morawska Ostrawa. (PAT.) Po stwierdzeniu, że poseł partji niemieckich narodowych socjalistów, Krebs, zbiegł wczoraj wieczorem do Niemiec, wydały władze bezpieczeństwa rozkaz aresztowania wszystkich posłów hakenkreuzlerowskich, wmięszanych w proces „Volkssportu“. Natychmiast aresztowani zostali posłowie Kasper w Ujściu nad Łabą, Jung w Opawie oraz Schubert w Tulnecku. Aresztowania nastąpiły skutkiem podejrzania o zamiar ucieczki zagranicę.

Morawska Ostrawa. (PAT.) Na zasadzie wydanego przez rząd cze-

chosłowacki dekretu, rozwiązującego partję niemieckich narodowych socjalistów oraz nacjonalistów, zostały w obwodzie morawsko-ostrawskim zakazane czynności 19 organizacji. Dokonano szeregu rewizji domowych, które dały wiele materiału obciążającego. Skonfiskowano również majątek tych organizacji. Najważniejsze wyniki dały rewizje na Śląsku czechosłowackim, w Boguminie i Karwinie. W Morawskiej Ostrawie spalili hakenkreuzlerowcy zawczasu cały kompromitujący materiał.

Żyd nie może być dziennikarzem

Tak brzmi zasada nowej ustawy, ale — w Niemczech

Berlin. (PAT.) Nowa niemiecka ustawa dziennikarska wprowadza do zawodu dziennikarskiego zasadę przywództwa, uzależniając wszystkie decyzje organizacyjne od ministra propagandy Rzeszy. Przewiduje ona wprowadzenie specjalnych list dziennikarzy zawodowych, którym wolno będzie pracować w pismach.

Wśród warunków, niezbędnych dla dopuszczenia do zawodu dziennikarskiego w Niemczech, przewidziany jest oprócz obywatelstwa niemieckiego również obowiązek wykazania się aryjskim pochodzeniem redaktora oraz osoby, z którą znajduje się on w związku małżeńskim.

Naczelną organizację zawodową

stanowi związek prasy niemieckiej. Ustawa reguluje dalej kwestje, związane z wykształceniem zawodowym, instytucjami ubezpieczeniowymi, sądami zawodowymi, ustanawiając m. in. trybunał prasowy w Berlinie, jako sąd drugiej instancji.

Samobójstwa polityczne

Gdańsk (Tel. wł.) Wczoraj popełnił samobójstwo przy pomocy rewolweru długoletni pracownik gdańskiego Heimatdienstu dr. Rudolf, znany autor broszur i książek „propagandowych“ przeciwko traktatowi wersalskiemu jak i przeciwko t. zw. „korytarzowi“ pomorskiemu.

Władze gdańskie zabroniły prasie gdańskiej podawać wiadomość o tem samobójstwie.

Również odebrał sobie życie kierownik tutejszej szkoły rzemieślniczej, radca szkolny Wilmch.

Jedno i drugie samobójstwo ma wyraźny podkład polityczny

Gdańsk. (PAT.) Według krążących pogłosek bezpośrednim powodem samobójstwa kierownika Heimatdienstu dr. Rudolpha było żądanie przez hitlerowców rozwodu z jego żoną, która jest pochodzenia niearyjskiego.

Danina od spółdzielni

Warszawa (Tel. wł.) Ministerjum skarbu zawiadomiło Izby skarbowe o sposobie ściągania nadzwyczajnej daniny majątkowej od wszystkich spółdzielni. Podstawą obliczania tej daniny w przemyśle i handlu jest obrót przyjęty ostatecznie za podstawę obliczenia podatku obrotowego. Jeżeli spółdzielnia została wyznaczony podatek obrotowy za rok 1931 od ¼ lub połowy danego obrotu, to także i daninę dla takiej spółdzielni należy bliczyć od jednej czwartej lub 50 procent. (w)

A jednak hitlerowiec

Wiedeń (PAT.) Sprawca zamachu na kanclerza Dollfussa Dertil przyznał się wczoraj do należenia do partji narodowo-socjalistycznej. Przeciwnie dwom jego przyjaciółom, aresztowanym równocześnie, zwraca się podejrzanie, że poinformowani oni byli o planie Dertila i że go popierali.

O następcę p. Rostinga

Genewa (Tel. wł.) Sprawa nominacji nowego komisarza Ligi Narodów w Gdańsku napotyka na znaczne trudności. Angielski minister spraw zagranicznych Simon zastrzegł sobie prawo przedstawienia listy kandydatów, listy tej jednak dotychczas nie zstawił. W najbliższym czasie ma być ona zakomunikowana rządowi polskiemu i Gdańskowi dla wypowiedzenia się na temat nazwisk. W kołach gdańskich istnieje tendencja, aby komisarzem Ligi w Gdańsku został Anglik, co jednak w kołach polskich wywołuje mało entuzjazmu.

Nieudana próba

Karachi (PAT.) Wczoraj wylądowali tu lotnicy francuscy Assolant i Lefevre, którzy wylecieli z Oranu, zamierzając pobić rekord długości lotu w linii prostej, niedawno ustanowiony przez Codosa i Rossiego.

Zamiar nie udał się. Lotnicy, przeleciawszy 6.600 km. zmuszeni byli z powodu braku benzyny do lądowania. Mają oni zamiar wrócić do Algeru i przedsięwziąć nową próbę.

Krwawe starcia

Nowy Jork. (PAT.) W okolicach Pittsburga doszło do starcia między policją i strajkującymi robotnikami. Policja, rozpraszając manifestantów, użyła bomb, wypełnionych gazem łzawiącym i dokonała licznych aresztowań. W starciu wiele osób zostało poranionych.

W Harrisburgu w stanie Illinois na tle strajku górników doszło do rozruchów, podczas których rzucono bombę. 10 osób zostało rannych.

Rokowania polsko-niemieckie w sprawie ubezpieczeń społecznych

We wtorek ukończone zostały rokowania w sprawie wykonania umowy polsko-niemieckiej o ubezpieczeniach społecznych. Wynik rokowań jest, jak się dowiadujemy, bardzo korzystny. Już niebawem rozpoczna niemieckie instytucje ubezpieczeniowe wypłacać wstrzymane dotychczas renty inwalidzkie i wypadkowe. Niemniej doniosłe znaczenie będzie miała zawarta

umowa dla tych wszystkich, którzy do roku 1918 opłacali składki ubezpieczeniowe w Niemczech, a po powrocie do kraju ubezpieczenia tego nie podtrzymali. Będą oni mogli teraz na wniosek bez żadnych opłat odzyskać utracone prawa. Rokowania odbywały się w Berlinie, w których ze strony polskiej brali udział pp. naczelnik wydziału ministerstwa opieki społecznej p. Skokowski, jako przewodniczący, p. radca dr. Fischlowitz jako delegat rządowy, pp. radca Wybieralski z Poznania, radcy Wysnikiewicz i Szymanko z Królewskiej Huty oraz inspektorzy Bacik i Koźlik, jako zastępcy polskich zakładów ubezpieczeniowych.

Przepowiednia pogody na sobotę:

W nocy chłodno, częściowo nawet przymrozki, w ciągu dnia pogodniej, słabe wiatry zmienne, temperatura bez zmian.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.78 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.74 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.90 zł, gotówką 209.00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173.14 do 173.40 zł, gotówką 172.80 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 6. 10. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers 50½% przy braku materiału oraz za 4% premj. dol. 48.—; poza tem poszukiwano 4% poz. inwestycyjną po 100.— oraz 3% poz. bud. po 38.— bez oddawców.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. handlowano w zaofiarowaniu 4½% dolarowe listy zast. po 36½ oraz 4½% listy dolarowe zast. w zlocie po 41.—, zaś 4% listy zast. konwert. obracano po 36½%.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 77.—.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 50½% P.
4½% dolar. listy zast. s. K. z r. 1933 36½% O.
4½% dolar. listy zast. s. K. z r. 1933 41% O.
4% listy zastawne konw. ostempl. Pozn. Ziem. Kredyt. à 8.90 36½% +

(Kurs w złotych)

4% pożyczka premjowa dolarowa, serja III. 48.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em 77.— P.
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 6. 10. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy paryetel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto 727 g/l. 2. pszenica 756 g/l. 3. owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne

Żyto 270 tonn par. Poznań. 14,75
Pszenica 15 tonn par. Poznań 20,10
Pszenica 15 tonn par. Poznań 19,75
Owies 15 tonn par. Poznań 14,30
Owies 10 tonn par. Poznań 14,25

Ceny orientacyjne

Żyto 14,50— 14,75
Usposobienie spokojne.
Pszenica 19,50— 20,00
Usposobienie spokojne.
Jęczmień browarowy 16,00— 17,00
Usposobienie spokojne.
Jęczmień 695—705 g/l 13,75— 14,00
Jęczmień 675—685 g/l 13,25— 13,50
Usposobienie słabe.
Owies 13,75— 14,25
Usposobienie spokojne.

Mąka żytnia 65% wł work. 22,25— 22,50
Usposobienie spokojne
Mąka pszena 65% wł work. 32,00— 34,00
Usposobienie spokojne.

Otreby żytnie 8,50— 9,00
Otreby pszenne 8,50— 9,00
Otreby pszenne (grube) 9,50— 10,00
Rzepak zimowy 37,00— 38,00
Rzepak zimowy 38,00— 39,00
Greczyca 37,00— 39,00
Groch Viktoria 20,00— 24,00
Groch Folgera 22,00— 25,00
Ziemniaki jadalne 2,25— 2,50
Ziemniaki fabr za kg. % 11
Mak niebieski 63,00— 67,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 255 tona jęczmienia 15 tona, owsa 15 tona, otrąb żytnich 50 tona, otrąb pszennych 45 tona, ziemniaków fabrycznych 285 tona.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe

Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 6. 10. 1933 r.

Spędzono: buhajów 7, krów 14, świń 313, prosiąt 262, cieląt 142, owiec 16 razem 754 zwierząt.

W pierwszych 10-ciu latach

winna każda matka dziecko swe myć i kąpać tylko za użyciem czystego łagodnego

MYDŁA DLA DZIECI NIVEA

Dziecko będzie jej za to wdzięczne, gdyż zaoszczędzi sobie w przyszłości wiele kłopotów o zachowanie dobrej cery. Mydło Nivea jest wyrabiane według przepisów lekarskich specjalnie dla wrażliwej skóry dziecka.

Cena: Zł. 1.20

Przed goleniem KREM lub OLEJEK NIVEA

sprawia to gładką i elastyczną skórę!

Zatem najpierw skórę przysposobić Niveą, a potem namydląć i golić. Nie będzie wtenczas wyprysków ani podrażnienia skóry. Radzimy wypróbować to już jutro rano. Systemem Nivea ogoli się Pan jeszcze raz tak doskonale jak dotychczas i zupełnie bezboleśnie. Skąd to działanie? Sprawia to Euceryt i dlatego nie zastąpią Nivei nawet najszumniej zachwalane naśladownictwa, bo żaden inny krem lub olejek kosmetyczny nie zawiera Eucerytu. KREM: Zł. 0.40 do 2.60 / OLEJEK: Zł. 1.00, 2.00 i 3.50
Polski produkt firmy: PEBECO, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Fig. 4 483 - N. 1154

Trzy procesy polityczne w Małopolsce

Na ławach oskarżonych zasiądzie paruset chłopów, robotników i inteligentów

Dnia 9 października 1933 r., jednego dnia i o jednej godzinie rozpoczną się procesy przed sądami w Krakowie, Tarnowie i Rzeszowie. Na ławach oskarżonych zasiądzie paruset chłopów, robotników oraz kilku inteligentów. Są to procesy, które słusznie czy niesłusznie noszą nazwę procesów politycznych.

W Krakowie sędzić będzie sąd apelacyjny głównie działacze obozu narodowego o t. zw. rozruchy antyżydowskie w Żywiecczyźnie. Sąd okręgowy w Wadowicach, jako sąd I instancji, z pośród 42 oskarżonych skazał 31 łącznie na 260 miesięcy więzienia. Najwięcej, bo trzy lata, otrzymał prof. Jerzy Ferens, przewodniczący zarządu powiatowego Stronnictwa Narodowego w Białej.

Sąd apelacyjny rozpatrzy ponownie tę samą sprawę. Oskarżonych bronić będą adwokaci: Pozowski, Grendyszyński i Stypułkowski.

Onegdaj sąd apelacyjny odrzucił ponownie podanie o wypuszczenie już siódmy miesiąc trzymanych w więzieniu pp. Ferensa, Surmy, Kurowskiego i Włocha. Rozprawa odbędzie się bez sprowadzenia oskarżonych do Krakowa.

Przed sądem okręgowym w Krakowie staną przeważnie działacze ludowi z powiatu bocheńskiego. Rozpatrywana będzie t. zw. sprawa łapanowska. Poszło o wiec ludowców. Władze nie pozwoliły na wiec. Mimo to tłumy chłopów ciągnęły

wszystkimi drogami w stronę Łapanowa. Policja zastąpiła idącym drogę. Padły salwy. W następnych dniach w Łapanowie i okolicy aresztowano paruset ludzi. Śledztwo trwało długo. Mówiono nawet o amnestji przed rozprawą. Ostatecznie większość aresztowanych wypuszczono na wolność, a kilkudziesięciu otrzymało akt oskarżenia o gwałt publiczny, o podburzanie i t. p.

Przed sądem okręgowym w Tarnowie i przed dwoma kompletami sądu okręgowego w Rzeszowie stanie około 200 chłopów z powiatów Brzesko, Ropczyce, Rzeszów, Łańcut, Przeworsk. Znanie są nieco z oficjalnych komunikatów wypadki w Jadownikach, w Kosodrzy, w Rakszowie, w Grodzisku i w wielu innych miejscowościach.

Akt oskarżenia pozwoli na dokładniejsze i obszerniejsze omówienie wypadków, jakie wstrząsnęły wsią małopolską. Głośnie echem odbiją się te procesy i w Sejmie: rząd zapowiada wnioski prokuratorów o wydanie sądom szeregu postów, a klub postów ludowców zapowiada wnioski i interpelacje.

Wbrew pierwszym pogłoskom i zapowiedziom władze sądowe postanowiły nie łączyć wszystkich spraw w jeden proces i nie wytoczyć sprawy o zorganizowanie spisku i powstania Stronnictwu Ludowemu. Prokuratorzy wygotowali akty oskarżenia grupowe, lokalizując poszczególne wypadki w odrębnych rozprawach.

Niedawno dowiedzieliśmy się z pism „sanacyjnych”, że Legion Młodych, doceniając pracę Straży Przedniej, postanowił skrócić kurs kandydacki kandydatom do swych szeregów dla „tem wyraźniejszego zaakcentowania łączności dwu bratnich organizacji”.

O odbyło się niedawno takie przyjęcie do Legionu Młodych, a zaprzysiężenie odbierał komendant główny organizacji, p. Edmund Grudziński, który niedawno w wywiadzie, udzielonym „Państwu Pracy” (nr. 30 z dnia 24 września) p. n. „Na odcinku Straży Przedniej”, nie zawahał się powiedzieć, że w przyszłości młodzieży naszej grozi niebezpieczeństwo: „ze strony dwu

międzynarodówek: 1) ze strony Akcji Katolickiej, wciągającej młodzież jawnie, legalnie i masowo do różnych organizacji międzynarodówki rzymskiej, oraz 2) ze strony komunistów.”

Doczekaliśmy się tego, że jednakowo się patrzy na działalność Akcji Katolickiej i... komunistów.

P. E. Grudziński twierdzi dość głośno w swoim wywiadzie, że organizacje katolickie w 90 proc. są „jacejkami endeckimi”, ale chcielibyśmy się dowiedzieć, czyją jacejką jest Legion Młodych ze swoją swoistą ideologią, zmierzającą wyraźnie do sprowadzenia młodzieży polskiej na groźne manowce.

Pełne zwycięstwo młodzieży narodowej

w „Bratniej Pomocy” Studentów Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu

Dnia 3 b. m. odbyło się walne zebranie „Bratniej Pomocy” studentów Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu, na którym całkowite zwycięstwo odniosła młodzież narodowa. Nie pomogły żadne „wyczynty” „sanacyjnych” posadkiewiczów, zblokowanych w „Legjoni Młodych” i Z. P. M. D.

Zebraniu przewodniczył obrany o-

gromną większością głosów p. Stefan Unierzycki. Skład nowego zarządu przedstawia się następująco: prezes — p. Kazimierz Solecki, wiceprezes — p. Zbigniew Dowbór, skarbnik — p. Stefan Owiński, sekretarz — p. Stanisław Jeziorkowski. Poza tem kierownikami poszczególnych agend towarzystwa zostali pp.: Górecki, Głowacki, Jankowski, Rogala, Roszkowski, Waclawik, Wieczorek. Komisję rewizyjną stanowią pp.: Dudzik, Kapuściński, Stryczyński.

W związku z koniecznością uzgodnienia statutu Towarzystwa z nową ustawą akademicką wybrano komisję statutową w osobach pp.: Marciniaka, St. Szyski i Wieczorka.

PIĘKNE PANIE UŻYWAJĄ OBECNIE POMADEK do UST MAJOLA

nr 5 745

Legion Młodych i Straż Przednia w walce z religią katolicką

Na znane już od dłuższego czasu stanowisko „sanacyjnego” Legionu Młodych i jego Straży Przedniej, skierowane przeciw religji, a w szczególności na ostatnie objawy tego prądu, zwraca raz jeszcze uwagę ks. Zygmunt Choromański, pisząc, że Legion Młodych w swem piśmie („Państwo Pracy”) wypiera się obłudnie zwalczania religji, co jednak ciągle robi. Legion Młodych często się usprawiedliwia w ten sposób: „Nie występujemy ani przeciwko Bogu, ani przeciwko Kościołowi, lecz w imię naszej idei państwowej walczymy z polityką Rzymu i kleru.”

Wiadomo, co to w praktyce oznacza taka... idea państwowa, która zaczyna od wypowiedziania walki Watykanowi i duchowieństwu.

Zaraz w następnym numerze „Państwa Pracy” mamy już szersze wynurzenia na temat tej swoistej... idei państwowej. W artykule p. n. „Pod okupacją Rzymu” czytamy:

„Nie chcemy okupacji Polski przez agentów Rzymu w sutannach, nawet oblekających polskie ciała kapłanów polskich... nie chcemy być krajem okupowanym, w którym rząd dusz naszych sprawować będzie kasta, pozostająca pod rozkazami, idącymi zewnątrz kraju.”

A teraz uprzytomnijmy sobie, że taka organizacja młodzieży, której naczelny organ głosi tego rodzaju hasła, chce, czy ma... trzymać straż w naszych wyższych szkołach.

Znamienny jest artykuł „Państwa Pracy” (nr. 28) p. n. „Zrywamy z moralnością mieszczańską”, gdzie t. zw. ideologia młodo-legjonowa występuje niby do walki z „podwójną buchalterją” wobec kobiet z różnych klas:

„Legjonista powinien czuć się jednako zobowiązany do poniesienia tych konsekwencji w stosunku do dziewczyny z proletariatu, jak do córki ministra, generala, właściciela dóbr, czy konsernu...”

Ale pod płaszczykiem tych słusznych zasad jednocześnie propaguje się i szerzy hasła wolnej miłości.

A więc dowiadujemy się z tegoż artykułu, że prostytutka tworzy „nieodstępne uzupełnienie, jakby podmurówkę rodziny”, a dalej czytamy:

„Uważamy za normalne, wskazane i słuszne, żeby młodzi ludzie kochali się, żyli ze sobą, a w sprzyjających warunkach gospodarczych, skoro stosunek zapowiada się trwałej, mieli ze sobą dzieci.”

Słowem związku wolnej miłości, czy też... małżeństwa na próbę. Legion Młodych zdaje sobie jednocześnie sprawę, że przebudowa psychiki społeczeństwa według tej swoistej... ideologii nie będzie taka łatwa i dlatego woła o „zarządzenia państwowe, regulujące sprawy związków między mężczyznami i kobietami, sprawy dzieci, na nowych podstawach, odpowiadających wymaganiom współczesnego życia.”

Czy to nie wyraźne dążenie do zagłady pojęcia rodziny w zrozumieniu chrześcijańskim?

Widzimy więc, że niebezpieczeństwo dla młodzieży jest groźne, zwłaszcza, jeżeli uprzytomni sobie, że już i na terenie szkół średnich istnieje organizacja Szkoły Przednia, która ma przygotowywać młodzież na adeptów Legionu Młodych.

Akcja terrorystów ukraińskich

Ze Lwowa donoszą, że agitacja O. U. N. (Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów) prowadzona wśród chłopów z pomocą ulotek i pism nielegalnych i zmierzająca do zanarchizowania wsi, nie ustaje. Wypadki bicia zsyb w szkołach polskich, zdzieranie godeł państwowych i napady na nauczycieli, powtarzają się codziennie na terenie trzech województw południowo-wschodnich.

Świeżo w Kamionce Lasowej (pow. rawski), włamało się w nocy przez okno czterech bojowców do miejscowej szkoły polskiej, demolując wszystkie urządzenia. W mieszkaniu kierownika szkoły wybito szyby. Policja aresztowała pięć osób.

W Poddębcach (pow. rawski), zdemolowano lokal szkolny i znieważono godła państwowe. Podobne wypadki wydarzyły się m. in. w Zawadowie (powiat lwowski), Chlebowcach Wielkich, Protesach i w Skolemiu.

Napad na działacza narodowego

Dnia 2 b. m. w nocy dokonano w Zawierciu napadu na przechodzącego ulicą Trzeciego Maja — Kazimierza Gorela, miejscowego działacza narodowego. P. Gorel został napadnięty przez dwóch osobników, którzy kilkakrotnie uderzyli go w głowę tępem narzędziem. Gdy p.

Gorel stracił przytomność, napastnicy zbiegli.

Rozwody prawosławne nie ustają

Polska Katolicka Agencja Prasowa donosi, co następuje:

Do redakcji K. A. P. znowu zwróciły się dwie panie T. i G., Polki i katoliczki, okazując wezwanie warszawsko-chelmskiego konsystorza prawosławnego, by stawily się w charakterze strony w sprawie rozwodowej W wezwaniu zaznacza się, że niestawienie nie wstrzymuje biegu sprawy.

Obie panie brały ślub w kościele katolickim, nigdy nie miały nic wspólnego z cerkwią prawosławną, słusznie więc zapytują, na jakiej podstawie wzywane są przez funkcjonariuszów obcego wyznania, by stawily się przed jego forum sądowym? Czy żyjemy — zapytują — w carskiej Rosji, czy w niepodległej Polsce?

Czas największy, aby władze państwowe wreszcie ukróciły niestychaną swawolę konsystorza prawosławnych i przywrócily poszanowanie prawa i orzeczeń Sądu Najwyższego. Przez tolerowanie bezprawia obywatele tracą wiarę w praworządność.

Zbzczezczenie grobu

Katowice. (PAT.) W nocy z 3 na 4 bm. nieznanymi złoczyńcy skradli z grobu b. wojewody śląskiego śp. Józefa Rymera brązową płytę nagrobkową.

ATENY, KONSTANTYNOPOL, JEROZOLIMA

Wycieczka okrętem „POLONIA” po Morzu Czarnem i Śródziemnem.

Odjazd 24 października b. r. ze Lwowa.

Powrót 7 listopada b. r. do Lwowa.

Ceny biletów łącznie z paszportem i wizami od zł 600,—

ng 5623

Inform. i sprzedaż biletów: LINJA GDYNIA - AMERYKA, Warszawa, Marszałkowska nr. 116.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Aktualne uwagi o wywiadzie handlowym

P. Kazimierz Piechocki, właściciel znanej w Polsce wywiadowni handlowej, w rozmowie z naszym przedstawicielem wyraził w następujący sposób swoją opinię o obecnej sytuacji na „rynku wywiadowczym”.

Ogólna sytuacja wywiadowni handlowych

Wywiad handlowy jest najściślej związany z kredytem. Gdy zanikają transakcje kredytowe, wywiadownie tracą podstawę bytu.

Ostatnio w związku z pogłębiającym się kryzysem w większości branż ustąpiły interesy kredytowe całkowicie, lub też spotyka się je tylko w minimalnych rozmiarach. Poza tym ograniczają coraz bardziej swoją działalność kredytową banki, które były zawsze najpoważniejszymi klientami wywiadowni. Reszty dokonują coraz liczniejsze syndykaty i centralne biura sprzedaży.

Wprawdzie wyrównuje ten ubytek do pewnego stopnia zwiększona ostrożność tych firm, które jeszcze kredytu udzielają i więcej niż przedtem korzystają z usług wywiadowni handlowych, naogół jednak wszystkie te instytucje w kraju pracują w coraz to trudniejszych warunkach finansowych.

Narazie sytuację ratują informacje t. zw. windykacyjne, mające na celu ujawnienie w dłużnika obiektów, podlegających zajęciu.

Współpraca klientów z wywiadowcami

Żadna wywiadownia nie może pełnić swej roli owocnie, jeżeli nie jest oparta o chętną i życzliwą współpracę ogółu swych klientów. Z usług ich korzystamy aż nazbyt często, ale też używane wiadomości są im oddawane za naszym pośrednictwem przez innych naszych klientów. Im większe zaufanie zdobędzie sobie wywiadownia i jej współpracownicy, tem łatwiejszy ma dostęp do tych poufnych i najcenniejszych wiadomości i tem skuteczniej wypełnia swe zadanie.

Byłoby, oczywista, rzeczą bardzo pożądaną, ażeby wszyscy stali klienci samorzutnie komunikowali wywiadowni swoje ujemne spostrzeżenia o poszczególnych kupcach i taka współpraca w zasadzie istnieje, ale w nieznacznych rozmiarach, ponieważ, jak wiadomo, mnoży się coraz więcej objawów niesolidności kupieckiej i prosto w większych firmach wypadałoby zatrudnić stałego urzędnika, któryby donosił wywiadowni o wszystkich ryzykach, protestach, bankructwach złośliwych i niezawinionych tych czy innych kupców.

Sprawa mylnych i nieścisłych informacji

Kierownictwo każdej wywiadowni musi zachować w wszystkich swych poczynaniach wielką ostrożność. Dotyczy to przede wszystkim doboru pracowników i korespondentów. Mimo największej czujności zawsze zdarzyć się może, że wywiadownia zostanie wprowadzona w błąd i wydana przez nią informacja nie będzie odpowiadała rzeczywistości. Informacja wywiadowni handlowej jest tylko głosem doradczym, nie rości sobie wcale pretenzji do nieomyślności i nie może być jedyną podstawą do udzielania kredytu, a na kredytodawcy ciąży obowiązek nie szczędzenia z swej strony wysiłków, ażeby uzyskać potwierdzenie informacji.

Tak jest rozumiana rola wywiadu handlowego na całym świecie. Niesposób też wymagać od wywiadowni, ażeby dała informację dyskretną, wyczerpującą, wszechstronnie sprawdzoną i zawierającą tylko zupełnie ściśle dane — za opłatą 4—5 zł, bo tyle wynosi przeciętna stawka, mimo, że informacja dotyczy nieraz kredytu w granicach kilku i kilkunastu tysięcy złotych.

Zresztą każda wywiadownia udziela również t. zw. „informacji specjalnych” za odpowiednią wyższą opłatą (ok. 30.— zł) i wtedy nie szczędzi kosztów i trudu, ściągając wiadomości z wszelkich możliwych źródeł i sprawdza je wielostronnie, tak, że na takich informacjach można istotnie polegać i przy większych kredytach wskazane jest posługiwać się tylko „informacjami specjalnymi”.

Kwestja „autoreferencyj”

W tej sprawie istnieje wiele uprzedzeń, które wynikają z rozumowania, że przecież nikt nie powie nic złego o sobie samym i będzie się starał przed-

stawić swoje przedsiębiorstwo w najkorzystniejszym świetle, a nieuczciwi i sprytni ludzie mogliby czasem wprowadzić przedstawiciela wywiadowni w błąd i uśpić jego czujność.

Wszystko jednak zależy od tego, kto taki wywiad na miejscu przeprowadza. Jeżeli to będzie człowiek przenikliwy, obiektywny i mocnego charakteru, to z pewnością przez niego przeprowadzony wywiad na miejscu okaże się bardzo skuteczny.

Jeżeli chodzi o firmy solidne i godne zaufania, to wywiad u nich nie budzi obaw i kończy się na tem, że do informacji mogą być wprowadzone dane, uzyskane na miejscu i poparte dowodami (np. co do obrotów, zapasów towarów itd.).

Wywiad na miejscu jest często niezbędny choćby z tego względu, że np. rejestr handlowy nie zawsze odpowiada rzeczywistości i figurują w nim często osoby, nie należące już do firmy, czy jej zarządu. Nadto większość firm nie jest rejestrowana i bez sprawdzenia patentu, który jest w sklepie czy zakładzie, wogóle niewiadomo, kto jest właścicielem.

A jeżeli chodzi o mnożące się ostatnio oszukańcze firmy i przeróżne spółki z o. o., gdzie jawnie występuje X, a faktycznie prowadzi interes Y, — znany ze swoich niesolidnych poczynań, to również tylko wywiad na miejscu pozwala wpaść na właściwy ślad.

Wreszcie wkroczyły w ostatnich latach do obrotu kredytowego całe rzesze konsumentów — „ratowiczów” i innych osób nie handlujących, co do których zebranie informacji w takiej np. Warszawie, możliwie jest również tylko, poczynając od ich mieszkania.

Na zakończenie trzeba podnieść, że nikt nie może się dziwić, ani też czuć się dotknięty na honorze, skoro go odwiedzi przedstawiciel poważnej wywiadowni, oraz, że każdemu, kto z kredytu korzysta, przysługuje prawo nadesłania wywiadowni np. przy założeniu własnego przedsiębiorstwa, samo-

Wyglądać świeżo i młodo

być podziwianym przez otoczenie — kłóżyć tego nie pragną?
A jak łatwo to osiągnąć!
Kilka minut dziennie poświęć pielęgnacji cery według systemu **Eukutol**
to znaczy wyglądać zawsze świeżo, schudnie i młodzieńczo.
Zadać w aptekach, drogerjach i perfumerjach:
Eukutol 3, biologiczny krem maitowy, idealny podkład pod puder.
Eukutol 6, biologiczny krem tłusty, chroniący przed ujemnymi wpływami atmosferycznymi.
Brozurkę p. t. „10 minut dla urody” otrzymuje się wszędzie lub na życzenie z sal ryki.
Fabryka Chemiczna „Promonta”, Bielsko Śl.

Równie niezbędny jak Eukutol dla cery jest Trilysin dla włosów.

rzutnych oświadczeń z podaniem referencji, co znacznie sprawę upraszcza.

Wywiadownie polskie a organizacje gospodarcze

Wywiadownie polskie wywalczyły sobie dopiero prawo obywatelstwa i rola ich jeszcze nie jest doceniana. Być może, stoi temu na przeszkodzie m. in. prywatny charakter większości wywiadowni. Ale jak to wykazały doświadczenia w innych krajach, tylko inicjatywa prywatna potrafiła doprowadzić największe wywiadownie do ich rozkwitu, a biura oparte o organizacje kupieckie, najczęściej miały krótki tylko żywot, zależny ściśle od... subsydjów.

Czynione są w niektórych branżach starania o zastąpienie wywiadowni przez własną organizację, mającą na celu ochronę wszystkich fabrykantów czy hurtowników przez prowadzenie „czarnych list” i zamknięcie kredytu niesolidnym odbiorcom. Jest to niewątpliwie najlepszy rodzaj samoobrony i gdyby system ten dał się zastosować w wszystkich branżach, stosunki kredytowe uległyby rychło poprawie i powróciłoby może tak poderwane ostatnio ogólne zaufanie.

Wiadomo jednak, że starania te niezawieszają wieniczy pożądany skutek, bo rozbieżne interesy zrzeszonych rozsadzają często ramy z trudem doprowadzonej do końca organizacji.

W każdym razie podkreślić należy, że nasze wywiadownie handlowe ogromnie się spopularyzowały w ostatnich latach wśród tych wszystkich, którzy mają cokolwiek z handlem i kredytem wspólnego i dalszy ich rozwój, o ile się tylko kryzys skończy, jest zapewniony tembardziej, że zwiększyły się znacznie kadry fachowców.

KRONIKA GOSPODARCZA

O UPRAWIANIE EKSPORTU PRZETWORÓW ZIEMNICZANYCH

W dniu 5 bm. odbyło się w urzędzie wojewódzkim w Poznaniu zebranie przedstawicieli przetwórczego przemysłu ziemniaczanego producentów ziemniaka i handlu temi płodami rolniczymi, w celu zastanowienia się nad koniecznością powołania do życia związku, który czuwałby nad rozwojem eksportu przetworów ziemniaczanych a w szczególności krochmalu. Zebranie to odbyło się z inicjatywy Nacz. Organizacji Zjedn. Roln. i Przem. Rolnego ZPP.

Referaty, omawiające meritum zagadnienia, wygłosili pp.: radca W. Tucholka, i inż. W. Okoniewski. Pierwszy wyczerpująco scharakteryzował obecny stan przemysłu przetworów ziemniaczanych i jego rolę w życiu gospodarczym Polski, podkreślając, że, wobec wysokiej tak pod względem ilościowym jak i jakościowym produkcji ziemniaków, Polska posiada duże nadwyżki w tej dziedzinie produkcji, przy czym nadwyżki te mogłyby być niższe, gdyby eksport przetworów ziemniaczanych był ujęty w pewne karby organizacyjne, umożliwiające koordynację poczyną poszczególnych wytwórni. Taką organizacją byłby projektowany wielkopolsko-pomorski związek eksporterów przetworów ziemniaczanych.

Inż. Okoniewski w uwagach swych o znaczeniu przemysłu przetworów ziemniaczanych dla rolnictwa ziem zachodnich, wypuklił rolę obu naszych województw w ogólnie - polskiej produkcji ziemniaczanej,

wskazując na dominujące pod tym względem stanowisko ziem zachodnich. Według przedłożonego szkicu statutu głównym celem związku byłoby zapewnienie dla celów eksportu przemysłów przetwórczych dostatecznej ilości surowca, informowanie sfer rolniczych o ilościowym zapotrzebowaniu surowca, wpływanie na politykę taryfową w zakresie zainteresowań przemysłu przetwórczego ziemniaków, współdziałanie w kierunku zmniejszenia kosztów produkcji przeznaczonych na eksport, badanie rynków zbytu itd.

W dyskusji nad referatami zabierali głos pp.: dr. Waschko, dyr. Kreczy, nac. Głęboczek, Dąbrowski z Jeziorka, prezes Turno, dyr. Zmorski, inż. Okoniewski i inni. W rezultacie uznano celowość powołania do życia projektowanego związku i wybrano komisję organizacyjną, która ma w najkrótszym terminie opracować statut i przeprowadzić prace przygotowawcze do zwolania zebrania konstytucyjnego. Do komisji weszli pp.: inż. Okoniewski, Jerzy Turno, dyr. Paluch, Głęboczek, Doerfer z Pawłowic, Zółtowski z Niechanowa, inż. Stark, Lossow z Gryżyny, inż. Bieliński, dr. Skorny, Dąbrowski z Jeziorka, Forstman ze Szczepowic, dr. Waschko i dyr. Zmarski.

Bezpośrednio po zebraniu komisja ukonstytuowała się, powołując na prezesa inż. W. Okoniewskiego a na sekretarza dyr. Kreczego. (AZ)

Z KRAJU

(k) **Jarmark wełny w Poznaniu.** W związku z rozpisanem w ostatnich dniach września rb. przez instytucje rządowe wielkich przetargów na większe dostawy i przypadającymi na ten czas datami strzyż jesiennych; termin następnego Jarmarku Wełny w Poznaniu został ustalony na dzień 31 października 1933 r.

(k) **Oznaczenie gatunków piwa.** Centralny Związek Przemysłu Piwowarskiego wystąpił do ministerstwa przemysłu i handlu z prośbą o nałożenie na restauratorów obowiązku oznaczania gatunków i cen piwa na aparatach, służących do rozlewania piwa, przy bufetach, oraz w cennikach restauracyjnych, a to celem zapobieżenia spadkowi konsumpcji piwa, wywołanemu sprzedażaniem przez niektóre zakłady gastronomiczne piwa gorszych gatunków po cenach piwa wysokowartościowego.

(k) **Aukcja skór surowych w Katowicach.** Ostatnio odbyła się w Katowicach 51 aukcja skór surowych. Wystawiono 800 skór bydlęcych, 500 cielęcych oraz 250 skopowych. Wszystkie skóry zostały sprzedane Osiągnięto następujące ceny za 1 kg: oryginalne bydlęce — zł 1,38, ciężkie ponad 25 kg — zł 1,50, cielece — zł 2,00 do 2,20, skopowe placono po 2,00 zł.

(k) **P. K. E. a podmiejska komunikacja autobusowa.** Pozn. Kolej Elektryczna wystąpiła wobec władz wojewódzkich z szeregiem wniosków o koncesję na przewóz osób autobusami na kilku szlakach podmiejskich, w szczególności do Mosiny i Swarzędza. (AZ)

Z ZAGRANICY

(z) **Przemysł sowiecki przygotowuje się do ograniczenia produkcji.** Rozpatrywany jest obecnie projekt przejścia przemysłu

sowieckiego do pracy na dwie zmiany, zamiast dotychczasowych trzech zmian. Projekt ten jest motywowany niedostatecznym wykorzystaniem dnia roboczego przez pracowników, jednak stoi bezwzględnie w związku z oczekiwaniem zmniejszeniem produkcji

(z) **750 milionów dla bezrobotnych w Ameryce.** Prezydent Roosevelt na konferencji z kierownikami organizacji dla walki z bezrobociem zdecydował że wszystkie stany amerykańskie dostarczą w roku bieżącym ogółem 750 milj. dolarów jako pomoc dla bezrobotnych. Kwota ta zostanie zużyta na zakup środków żywności, węgla i odzieży oraz na wsparcia pieniężne dla bezrobotnych.

(z) **Bilans handlowy Turcji aktywny.** Bilans handlowy Turcji za pierwsze 7 miesięcy bieżącego roku wykazuje saldo aktywne w wysokości 1,2 milj. funtów tureckich, wobec 0,3 milionów funtów w odpowiednim okresie 1932 r. Przewóz wynosił 39,2 milj. funtów (w pierwszych 7 miesiącach 1932 r. — 47,4 milj.), wywóz 40,4 milj. (47,7 milj. funtów).

Mądry po szkodzie?

Statystyka wykazuje, że tak stan wkładów oszczędnościowych jak i liczba wkładów w naszych instytucjach finansowych stale wzrastają. Mimo, że wzrost ten dokonuje się bardzo powoli i daleko pozostaje za rozwojem oszczędności w takich krajach, jak Czechosłowacja, Belgja, Francja, Niemcy itd., to przecież fakt ten jest objawem wysoce pocieszającym. Społeczeństwo polskie, uginające się pod brzemieniem kryzysu gospodarczego i jego skutków, nie dało się ogarnąć zniechęceniu i determinacji, nie założyło beczynnie rąk, lecz zabrało się samo do odbudowy naszego organizmu gospodarczego, usiłując w drodze oszczędności stworzyć nowe podwaliny finansowe dla naszej gospodarki narodowej.

Jeżeli mimo kurczenia się dochodów szerokiej mas społecznej jednakże wzrastają wkłady oszczędnościowe, dowodzi to, że z jednej strony idea oszczędnościowa coraz głębiej zapuszcza korzenie w szerokiej masie społeczeństwa, z drugiej strony, że nieufność tych kół, które doznawszy raz i drugi raz zawodu, stroniły od naszych instytucji finansowych i gotówkę swą, ulokowaną po części w walutach obcych, trzymały w domu lub w schówku bankowym, powoli ustępuje pod naporem faktów, które obaliły ich kalkulację. Zachwianie się funta i dolara wykazało dobitnie, że niema bodaj możliwości uchronienia posiadanej gotówki przed wahaniami kursu. Poza tem trzymanie gotówki w tej czy innej postaci w schówku domowym czy bankowym, pozbawia właściciela poważnych dochodów, jakie byłby osiągnął na procentach, lokując pieniądze w banku.

Mimo wszystko wciąż jeszcze nie brak takich, którzy po bolesnych stratach wolą trzymać gotówkę swą w schówku, niż złożyć ją na książeczkę bankową. Mniejsza o to, że osoby te bezsensowność swego postępowania opłacą dotkliwymi stratami, większe zło w tem, że uszczuplają one kapitały narodowe, pozbawiają wytwórczość ważnego środka produkcyjnego, jakim jest kapitał i kredyty.

Organizacja obrotu pieniężnego w Polsce daje wszelkie gwarancje całości i bezpieczeństwa wkładów oszczędnościowych. Wśród innych instytucji finansowych powołane są w pierwszym rzędzie komunalne kasy oszczędnościowe do zgromadzenia wkładów oszczędnościowych. Na terenie miasta Poznania działa Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Poznania, która tak organizacją swą, jak i polityką finansową daje wszelkie gwarancje, że powierzone jej pieniądze oddadą poważnie przysługi tak poszczególnym jednostkom, jak i ogółowi społeczeństwa poznańskiego.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Piątek 6 października 1933
 Słońce: wschód 6,01; — zachód 17,20; —
 długość dnia 11 godz. 19 min.
 Księżyc: wschód 17,43; — zachód 9,30; —
 po pełni.
Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniwers. Pozn.:
 Piątek, godz 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 7 st. C. pogodnie, wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne 758 mm. W ub. dobie temperatura najwyższa plus 16 st. C., najniższa plus 8 st. C.
Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego.
 Dziś — 0,32 m.
 Kal. rzek.: Brunon W.; — jutro Marek P. W., Justyna.
 Kal. słow.: Bronisław; — jutro Rostawa.

Z POZNANIA

— * **Z targu.** Dnia 6 b. m. na placu Sapiężyńskim płacono za uabiał: 1 kg masła wiejskiego 3,00—3,40 zł; 1 kg masła mleczarskiego 3,40—3,80 zł; 1 kg twarogu 0,60—0,80 zł; za litr śmietany 1,20—1,60 zł; litr mleka pełnego 20—22 gr; mendel jaj 1,40—1,60 zł.

— **Za mięso:** 1 kg słoniny świeżej 1,80—1,90 zł; słoniny wędzonej 2,00—2,20 zł; wieprzowiny 1,60—2,00 zł; wotowiny 1,40—1,80 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; skopowiny 1,30—1,60 zł; koziny 1,00—1,20 zł; smalcu 2,40—2,60 zł.

— **Za drób i dziczyznę:** kura 1,80 do 3 zł; kaczką 2—3,50 zł; geś 4—6,50 zł; na ra gołębi 0,80—1,00 zł; indyk 6,00—9,00 zł; perlica 2,20—3,00 zł; królik 1,30—1,40 zł; para kurcząt 1,80—3,50 zł; para kuropatwa 1,70—2,40 zł.

— **Za jarzyny płacono:** 1 kg ziemniaków 6—8 gr; 1 kg szpinaku 30—40 gr; 1 peczęk pietruszki 10 groszy; 1 kg cebuli 20 gr; bobu 40—50 gr; główka ziemnej sałaty 8—10 gr; 1 kilogr rabarberu 10—20 gr; peczęk marchwi 8—10 gr; kalafior 10—30 gr; 1 kg. pomidorów 15—40 gr; 1 kg. fasoli 30—80 gr.

— **Za ryby:** 1 kg szczupaka 2,00—2,40 zł; okonia 1,40—2,00 zł; lina 2,20—2,40 zł; suma 2,60—3,00 zł; leszcza 1,40—2,00 zł; 1 kg. białych ryb 0,60—1,20 zł; 1 kg. sandacza 3,60—4,00 zł; 1 kg. karasia 0,80 do 1,60 zł; 1 kg. węgorza 3,00—3,20 zł; 1 kg. karpia 2,20—2,60 zł; za ryby śnięte płacono 40—60 gr mniej; mendel raków 0,60 do 3,00 zł.

— **Za grzyby:** 1 kg grzybów suszonych 6,40—8,00 zł; borowików 1,40—2,40 zł; kurków 0,80—1,00 zł; pieczarek 0,60—1,00 zł; maślaków 60—80 gr; rydzów 1,60—2,40 zł; zielonek 0,40—0,70 zł; podpienek 40 do 30 gr; innych grzybów 40—80 gr.

— **Za owoce:** 1 kg owoców suszonych 1,60—2,40 zł; 1 kg. jabłek 30—90 gr; 1 kg. borówek (brzosznie) 1,20—1,40 zł; 1 kg. gruszek 30—60 gr; 1 kg. śliwek 70—80 gr. Ruch duży. Duży dowóz grzybów i warzyw. (hu.)

— * **Tragiczna śmierć małego cyklisty.** W Zbikach, w powiecie jarocińskim, 13-letni Czesław Nawrocki jechał na rowerze i trzymał w ręku widły. W pewnej chwili (chłopiec spadł z roweru tak nieszczęśliwie, że nadział się na widły. Obrażenia były tak ciężkie, że chłopiec zmarł na miejscu. (kl.)

— * **Nagły wylew wody.** Na Zagórzcu pękła rura wodociągowa pod jezdnią przy ulicy, powodując nagły wylew, skutkiem którego w domu pod liczbą 13 zalane zostały piwnice. Przywołana na miejsce straż pożarna zamknęła krany i wypompowała wodę z zalanej piwnicy. (kl.)

— * **Kradzież w biały dzień.** W godzinach południowych dopuszczono się kradzieży w poczekalni lekarskiej p. dr. Leona Lacknera przy pl. Wolności 9. Lupem nieznanymi złodziej padły piaszce p. mjr. Adama Janasa i p. Lecha Stilleza z Poznania, ul. Strumykowa 5. (kl.)

— * **Oszustwa kaucyjne.** Pod zarzutem oszustw kaucyjnych aresztowano Antoniego Kalmuczaka z Poznania (ul. Gąsiorowskich 8). Wspomniany Kalmuczak obwiniony jest o sprzeniewierzenie szeregu kaucyj, pobranych od osób, które rzekomo zamierzały przyjąć do pracy w pracowni przy ul. Kantaka względnie też na św. Marcynie 62. Wobec tego że przypuszcza się, iż liczba poszkodowanych jest większa, prowadzący dochodzenia wydział śledczy w Poznaniu prosi zainteresowanych o złożenie doniesień pisemnie czy ustnie w pokoju nr. 76. (kl.)

— * **Za grę w „trzy blaszki“** na Błoniach Wildeckich aresztowano robotnika Stefana Wichtowskiego, ul. Gen. Kosińskiego 10. (kl.)

— * **Samobójstwo.** Na kłambce drzwi swego mieszkania powiesił się 57-letni szewc Jan Koperek. Zwłoki przewieziono do zakładu medycyny sądowej. Przyczyna rozpaczliwego kroku nie została ustalona. (kl.)

— * **Zapalenie się sadzy.** W Hotelu Centralnym przy ul. Franciszkańskiej zapaliły się ub. nocą sadze w kominie. Ogień ugasiła miejska straż pożarna. (kl.)

— * **Zderzenie się dwóch samochodów.** Um. nocą na ul. Dąbrowskiego przy narożniku Mickiewicza zderzył się samochód P. Z. 11 865 z samochodem P. Z. 48 146. Pierwszy z samochodów kierowany przez p. Stefana Stempaka, ul. Ostroga 30, został mocno uszkodzony. (kl.)

Od dzisiaj..... tylko pastę do zębów
NIVEA

Z wyborowych surowców znakomita w smaku niezrównana w skuteczności
 mniejsza tuba zł. 1.00 — duża tuba zł. 1.50
 Radzimy wypróbować tę pastę — za mały wydatek osiągnemy bezspornie duże zadowolenie. A zatem przy następnym zakupie tylko pastę do zębów NIVEA. Do nabycia w aptekach, drogeriach i perfumeriach.
 PEBECO
 Sp. Akc. w Poznaniu

Pg 4649-N 1152

Defraudanci z Banku Handlowego przed sądem

Michałowska i Kamiński skazani na 2 lata więzienia i zwrot sprzeniewierzonych pieniędzy

Przed kilku tygodniami wywołały w Poznaniu wielkie wrażenie defraudacje i sprzeniewierzenia dokonane w poznańskim oddziale Warszawskiego Banku Handlowego. W związku z wykryciem afery osadzono na zarządzenie prokuratury kilku urzędników wzgl. b. urzędników tego banku w więzieniu śledczym i wytoczono przeciwko nim postępowanie.

Fragment tej afery znalazł dzisiaj swój epilog przed sądem okręgowym w Poznaniu. Na ławie oskarżonych zasiadli urzędnicy tegoż banku Helena Michałowska i Franciszek Kamiński, którym akt oskarżenia zarzucał, że w latach 1932/33 dokonali sprzeniewierzeń na ogólną sumę 19 296,64 złotych. Sprzeniewierzeń tych dopuścili się oskarżeni w ten sposób, że podrabiali memorjały, pisując fikcyjne pozycje.

Sąd po przeprowadzonej rozprawie skazał każdego z nich na 2 lata wię-

zienia i zwrot sprzeniewierzonych sum powodowi cywilnemu.

Strajk metalurgiczny w zakładach Cegielskiego

Donieśliśmy już o strajku w zakładach fabryki H. Cegielski. Jednodniowy strajk wybuchł wczoraj rano i zakończył się w południe. W sprawie samego strajku dowiadujemy się pewnych szczegółów.

Od przeszło miesiąca w zawodzie metalurgicznym wypowiedziana została taryfa plac. Nie oznaczało to jednak natychmiastowego obniżenia zarobków. Prowadzono pertraktacje i

rozmowy a od ub. piątku mówiono o strajku. Uwaga wszystkich pracowników metalurgicznych zwrócona była na zakłady fabryki H. Cegielski jako najpoważniejszego ośrodka w zawodzie metalurgicznym na terenie poznańskim.

Mimo stanu bezkontraktowego dyrekcja fabryki zatrudniała nadal wszystkich pracowników na niezmienionych warunkach i zapewniała ich ustnie, że nie obniży plac do końca marca przyszłego roku. W tych warunkach zdawało się, że strajk nie grozi.

W ub. tygodniu w sali klubowej fabryki odbyło się zebranie organizacyjne „Strzelca”. Założono placówkę Zw. Strzeleckiego, do której przystąpiło przeszło 30 osób na około 1300 pracowników. Również na terenie fabryki pojawiać zaczęli się pewni wystawnicy, nakłaniający do strajku. Wkrótce pewną ruchliwość zaczął przejawiać powstały komitet organizacyjny strajku, wywierając nacisk na fabryczny wydział robotniczy. Mimo, że w kołach pracowników nie było tendencji strajkowych, gdyż zapewnienia dyrekcji, podtrzymujące stan obecny do końca zimy, dawały zupełną gwarancję spokojnej pracy, strajk wybuchł, a organizatorzy jego domagali się pisemnego zapewnienia dyrekcji, iż nie przystąpi do obniżenia plac. Dyrekcja dała takie zapewnienie tylko do 15-go stycznia 1934.

Strajk skończył się, a robotnicy z jego przebiegu są bardzo niezadowoleni, gdyż uważają, iż był on zupełnie niepotrzebny i wywoływał niepożądane rozdrażnienie.

Fałszerze banknotów przed sądem

Dnia 5 bm. odbywała się w Poznaniu przed sądem apelacyjnym poraz wtóry rozprawa przeciwko Stanisławowi Wojciechowskiemu oraz 4 jego współnikom, oskarżonym z art. 144 k. k. za podrabianie i puszczanie w obieg banknotów 20-złotowych. Szajka ta grasowała w 1931 roku w Poznaniu, Gnieźnie, Ostrowiu i innych miastach

woj. poznańskiego. W sądzie okręgowym Stanisław Wojciechowski skazany został na 4 lata więzienia, pozostali otrzymali od 1 i pół do 4 lat więzienia.

W dniu wczorajszym sprawa znalazła się na wokandy sądu apelacyjnego. Publikacja wyroku odbędzie się w sobotę 7 bm. o godz. 9,30.

Z POZNANSKIEGO

— * **DAMASŁAWEK.** (Poświęcenie sztandaru). 1 bm. odbyło się zebranie Bractwa św. Stanisława, na którym omawiano sprawę uroczystości poświęcenia sztandaru Bractwa. Poświęcenie nastąpi w niedzielę, 8 bm.

— (Młody nożownik). Między dziećmi polskimi i niemieckimi w pobliskiej Dąbrowie doszło w czasie zabawy do kłótni, w czasie której dziecko niemieckie uderzyło dziecko polskie nożem. Karę dożną wymierzył mu ojciec.

— (1 miesiąc więzienia). Sąd grodzki w Żninie skazał rolnika Wacława Gurka za usunięcie brzojki z pod wezła egzekucyjnego na 1 miesiąc więzienia.

— * **KOŚCIAN.** (Przedstawienie). Tujejsze Kółko Teatralne wystawia 8 bm. na scenie Hotelu Warszawskiego sztukę w 3 aktach p. t. „Zemsta cygana”.

— (Barbarzyństwo) W dniu 2 bm. nieznanymi sprawcami palali na szosie między Kościanem a Kurówem kilkanaście drzew owocowych. Za sprawcami jest śledztwo w toku.

— (Z Katolickiego Koła Polek). Katolickie Koło Polek w Kościanie urządza 15 bm. w sali „Sokola” uroczystą akademię ku czci Królowej Jadwigi.

— (Z rady miejskiej). 3 bm. odbyło się pierwsze posiedzenie rady miejskiej, któremu przewodniczył burmistrz p. Maczkowiak. Rada przyjęła do wiadomości protokoły z przeprowadzonej rewizji głównej kasy miejskiej, kasy gazowni i Komunalnej Kasy Oszczędności i uchwaliła zaciągnąć dług-terminową pożyczkę w wysokości 5 000 zł z Państwowego Funduszu Pracy na zatrudnienie bezrobotnych. Uchwalono sprzedaż p. Ig. Marcinkowi parceli budowlanej, jak również subskrybować pożyczkę narodową w wysokości 5 000 zł. W końcu uchwalono dodatkowe budżety administracji ogólnej, reżelni, gazowni i wodociągów miejskich za rok 1933-34.

— (Z życia „Sokola”). Okręgowy Wydział „Sokolic” urządza 8 bm. na sali „Sokola” przedstawienie teatralne dla dzieci sztuki pt. „Popis lalek”, połączone z muzyką, śpiewami i tańcami.

— * **MOGIŁNO.** (Osobiste). Dekretem wojewody poznańskiego zamianowany został asystent miejski p. Marjan Wesolowski w Mogilnie II, zastępcą stanu na obwód wiejski.

— (Kradzieże) W tych dniach włamał się nieznanymi sprawcy do mieszkania p. Brzozowskiego Jana w Mogilnie i skradł bielejną oraz jedną parę trzewików. — Drugiej śmiałej kradzieży tym razem o ogrodowej dokonano u p. Bosiackiego Stefana w Mogilnie, któremu zerwano wszystkie owoc ca 5 ctr., oraz wypowiedziano kapustę.

— (Wielki pożar). 3 bm. powstał pożar w gospodarstwie rolnika Konieczki Antoniego w Szerzawach. Pastwą rozszalałego żywiołu padły: dom mieszkalny, stajnia, obora, chlewy i stodoła wypełniona zbożem, które to budynki były pokryte słomą. Konieczka był ubezpieczony. Jak wykazały dochodzenia, pożar powstał wskutek rozpalenia ognia z trocin przed domem.

— * **OSTRÓW.** (Z życia P. Cz. K.). Z inicjatywy Polskiego Czerwonego Krzyża zawieszono tu dla przysporzenia funduszu poradni „Kółko Przyjaciół Poradni dla matek i niemowląt”. Składkę ustalono na 10 gr miesięcznie. Przewodniczącą Kółka została p. Emilia Leporowska, sekretarką — p. Marta Pawłowska, a skarbniczką — p. F. Kornaszewska. Członków zgłosiło się dotąd przeszło 70.

— * **PNIEWY.** (Nieszczęśliwy wypadek). W tych dniach kupiec z Pniew c. Stanisław Flieger, jadąc rowerem zderzył się z innym rowerzystą. Wskutek zderzenia p. F. doznał złamania kości ramiennej, oraz ogólnego potłuczenia.

— * **ROGOŹNO.** (Z życia organizacji). Stow. Młodzieży Misyjnej organizuje 22 bm. uroczysty obchód dnia misyjnego. — W ub. niedzielę odbyło się w sali p. Wiczorka/zebranie Tow. Pszczelarzy pod przewodnictwem prezesa p. Urbańskiego. W bieżącym roku obchodzi organizacja pszczelarzy 55-lecie swego istnienia.

— (Osobiste). Na stanowisko nauczyciela w tut. szkole powszechnej powołany został p. prof. Koźluk z Krzemieńca — (Akademja). Ku czci tragicznie zmarłych lotników śp. kpt. Żwirki i inż. Wigury odbyła się w ub. niedzielę w sali

Hotelu Polskiego uroczysta akademja. — Na całość programu złożyły się deklamacje, śpiew kola śpiewaczego im dra Wysockiego, odczyt i produkcje muzyczne miejscowego seminarium nauczycielskiego.

— (Zawody S. M. P.). Na zakończenie sezonu sportowego urządziło S. M. P. z Rogoźna zawody lekkoatletyczne. W pięcioboju starszych uzyskał Jabłoński 2022,62 pkt.; w pięcioboju dla młodszych Benczyk Teodor 2083,18 pkt.

— * **ŚRODA.** (O historję powstania wielkopolskiego). Komitet badania historii powstania wielkopolskiego w Środzie prosi wszystkich, którzy należeli do kompanji średzkiej Ignacego Nowaka pod Nakłem i Chodzieżą by złożyli pisemnie lub ustnie szczegóły, dotyczące ich osoby, do materiałów historycznych, na ręce tegoż: Adres: Ignacy Nowak Środa ul. Górki 1. — (Dostojni goście) W tych dniach odwiedził tut. zakład SS Miłosierdzia J. E. ks. biskup Okoniewski i J. E. ks. biskup Dominik z Pomorza. Ks. biskup Okoniewski jako dziekan średzki był inicjatorem budowy tego zakładu.

— (Pożar). W Robakowie spaliły się zabudowania rolników Toboły i Kropacza. Straty wynoszą 36 tys. złotych — (Zatrucie nikotyną). Na szosie pod Węgierniem zmarł nagle bezdomny ślusarz Augustyn Lubański. Lekarz stwierdził zgon wskutek nadmiernej palenia.

— * **SMIGIEL.** (Z Bractwa Kurk) Tut. Bractwo Kurkowe zakończyło swe strzelanie o mistrzostwo z następującym wyni-

klem: I miejsce zdobył p. Kazimierz Matuzewski, II — p. Roman Tomaszewski, III — p. Czesław Abt. W strzelaniu jubileuszowym zdobyli: I miejsce p. Czesław Abt, II — p. Mieczysław Julski, III — p. Zygmunt Ciesielski, IV — p. Kazimierz Zieliński, V — p. Kazimierz Skóracki.

— (Kradzieże). Niewyśledzeni złodzieje skradli z chlewu p. Wojciechowskiego w Splawiu 2 świnie, wartości 200 złotych. W dniu 3 bm skradziono z ulicy Sienkiewicza rower męski marki „Brennabor” na szkodę p. W. Stachowiaka z Bruszczywa.

— * **SZAMOTUŁY**, (Samobójstwo). W ub. poniedziałek powiesił się we własnym mieszkaniu 36-letni Alfons Cygański, kasjer majątności Psarskie. Powodem samobójstwa był silny rozstrój nerwowy.

— (P. T. K.). Oddział Polskiego Tow. Krajoznawczego uchwalił ku czci 100-letniej rocznicy urodzin szamotulanina pułk. Edmunda Calliera ufundować tablicę pamiątkową, która wmurowana zostanie w prastarej kolegiacie obok tablic wielkich synów naszej Ojczyzny.

— (Zjednoczone towarzystwa). Na zebraniu Komitetu zjednoczonych tow. uchwalono m. in. obchodzić uroczystości 15-lecie powstania wielkopolskiego, przypadającego w bieżącym roku. Inicjatywę objęło Tow. Powstańców i Wojaków im. I. Paderewskiego.

Z POMORZA

— * **GDYNIA**, (Wizytacje ks. biskupa Okoniewskiego). Dnia 5 bm ordynariusz diecezji chełmińskiej J. E. ks. biskup Okoniewski dokonał uroczystej konsekracji nowozbudowanego kościoła rybackiego w Jastarni, poczem dnia następnego podobnego uroczystego aktu dokona na Helu. Dnia 6 bm, po południu ks. biskup przybędzie statkiem do Gdyni wieczorem zaś odjedzie pociągiem do Lwowa, skąd przez Rumunję do Konstancji i statkiem polskim „Polonia” przez Morze Czarne do Jaffy, poprowadzi pielgrzymkę polską do Ziemi Świętej.

— (Powstanie „Spółdzielni Pracy na Morzu”). Z prawdziwą radością powitać należy powstanie w naszym porcie „Spółdzielni Pracy na Morzu”, zorganizowanej przez bezrobotnych oficerów i marynarzy polskiej marynarki handlowej. Celem tej spółdzielni będzie utrzymanie handlowej bandery polskiej na morzu, danie stałego zatrudnienia bezrobotnym oficerom i marynarzom oraz rozwojenie na rwnki światowe polskich towarów pod polską flagą.

— (Pożar wsi). W Rewie wybuchł groźny pożar, pastwą którego omal nie padła cała wieś. Spłonęło doszczętnie 5 zabudowań gospodarskich. Straty obliczają na 30 000 zł. Przyczyna pożaru nieznana.

— Tow. Polsko-Angielskie. Z inicjatywy delegatury Państw. Instytutu Eksportowego w Gdyni odbyło się 3 bm zebranie organizacyjne Tow. Polsko-Angielskiego. Celem wymienionego towarzystwa jest zacieśnienie stosunków kulturalnych i gospodarczych pomiędzy Polską a Anglią.

Z BYDGOSZCZY

Cedula Gieldy Zbożowej i Towarowej w Bydgoszczy

w dniu 6 10, 1933 r.
Warunek: handel hurt, ład. wag. dost. bież. za 100 kg w złotych par. Bydgoszcz:
Ceny transakcyjne: żyto 165 tonn par. Bydgoszcz 14.50 — 14.95; jęczmień przem. 10 tonn par Bydgoszcz 14.50; owies 209 tonn par. Bydgoszcz 14.80—15.10.
Ceny orientacyjne bez zmiany.
Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach:
żyta 932 tonny, pszenic 220 tonn, jęczmień browarowego 10 tonn, przem. 244 tonn, owsa 265 tonn, maki pszennej 3 tonny, żytniej 14 tonn, otrab pszennych 31 tonna, żytnich 25 tonn, grochu Folgera 77 tonn, maku niebieskiego 20 tonn, koniczyny szwedzkiej 5 tonn, makuchu 66 tonn, ziemniaków fabrycznych 930 tonn, ziemniaków jadalnych 15 tonn.

— **Wieczór ku czci Sobieskiego**. Do szeregu uroczystych wieczorów, organizowanych ku czci króla Jana Sobieskiego z okazji 250-lecia Odsieczy Wiednia, przybywa jeszcze jeden. W nadchodzącą niedzielę b. m. o godz. 18 organizuje ten wieczór w sali hotelu Lengning Zw. Prac. Kupieckich wspólnie z Tow. Uczni Kupieckich i Uczeń Handlowych.

— **Z tramwajów i elektrowni**. Ilość pasażerów tramwajów miejskich w ostatnich 3 miesiącach kształtowała się, jak następuje: w czerwcu przejechało 405 501 osób; w lipcu — 367,862 osób; w sierpniu — 373,888 osób. Za wrzesień liczby przejazdów jeszcze nie ustalono. Zniżka przejazdów tramwajami w stosunku do tych samych miesięcy roku zeszłego — o 10 do 15 proc. W tych samych miesiącach elektrownia wyprodukowała prądu stałego: w czerwcu 72,063 kłw. dla światła i 238,025 dla siły; w lipcu — 59 437 kłw dla światła i 198,235 dla siły; w sierpniu 66 285 kłw dla światła i 214,543 dla siły. Prądu zmiennego, którego sieć w mieście stale, choć powoli się rozszerza, wyprodukowano: w czerwcu 28,404 kłw dla światła i 133,272 dla siły; w lipcu 24 703 i 139 684; w sierpniu 29,382 i 171,687. W stosunku do tych samych miesięcy roku zeszłego w zbycie prądu daje się zauważyć niedużą, ale jednak wyraźną zwyżką. Przewodzą się do tego ulgi, wprowadzone

Kłopoty i troski społeczne Bydgoszczy

Z Bydgoszczy donosi (bf): Miejski wydział Opieki Społecznej ma do spełnienia coraz to trudniejsze zadanie. Ilość osób, korzystających z zasiłków tego urzędu, w gotowiznie i naturaljach, stale wzrasta.

Gdy np. w roku 1924 osób takich było w Bydgoszczy około 800, a w roku 1930 około 1 100, obecnie liczba korzystających z zasiłków miejskich wzrosła do 1 468 osób. Na zasiłki dla tych osób wydaje miasto miesięcznie 30 tys. zł. Ilość stałych pensjonarzy w Domu Starców, w t. zw. Domach Obywatelskich, Sierocińcu i Przytułku dla Niemowląt dochodzi do 350. Około 400 osób korzysta stale z Przytułku dla Bezdomnych, gdzie tylko drobna część opłaca po 20 gr za nocleg, reszta zaś nocuje bezpłatnie.

Zbliżają się miesiące zimowe i konieczność uruchomienia kuchni ludowej dla najbiedniejszych. W poprze-

dnim sezonie zimowym korzystało z kuchni do 12 tys. osób, a koszt utrzymania jej przekroczył 300 tys. zł. W bieżącym, okrojonym budżecie, przewidziano na kuchnię ludową stosunkowo bardzo małą sumę 75 tys. zł. I z sumy tej już część wydano na opłacenie wypieku chleba dla najbiedniejszych.

Jak więc ukształtuje się kampanja kuchni w zbliżającym się sezonie zimowym, trudno poprostu przewidzieć. Niewątpliwie część kosztów utrzymania kuchni pokryje ofiarność publiczna, częściowo trzeba będzie uciekać się do kredytów a conto przyszłego budżetu, albo do pożyczek i zapomóg z Funduszu Bezrobocia czy t. zw. Funduszu Pracy. W każdym razie troska o przeżywanie najbiedniejszych, upośledzonych przez los, w czasie długich i chłodnych miesięcy zimowych jest bardzo poważna.

Wielki proces komunistyczny w Łodzi

Kto dostarczał bibuły komunistom ukraińskim

Z Łodzi donosi (z): W lipcu 1932 r. wydział śledczy ustalił, że na terenie Łodzi istnieje drukarnia, która przygotowuje literaturę dla komunistycznej partji zachodniej Ukrainy, oraz że ekspedycja druków odbywa się przez biura ekspedycyjne.

Szczególna obserwację zwrócono na biura ekspedycyjne Poltex (Śródmiejska 5) i Polski Lloyd (Kilińskiego 45).

22 września 1932 r. zatrzymano 2 osobników, którzy ekspedowali 4 paczki broszur komunistycznych wagi 61 kg. pod adresem Rozenbluma. Paczki przeznaczone były do Lwowa, Stanisławowa, Kołomyji i Tarnopola.

Zatrzymani byli Izrael Grunblat i Zelig Brown. Dalsze dochodzenie ustaliło, że drukiem komunistycznej literatury zajmowali się na terenie Łodzi: Wolf Glazer przybyły z Podhajec, Ruchla Manna, Jankiel Mandelbaum, Benecjon Zalcman, Dawid Zalcman, Szmul Wajsbrod, Chaim Chaskiel Bursztyn, Lajzer Landa, Chaim Lubiński, Mojżesz Czarnożył i Antoni Porębski.

Ścisłe dochodzenie stwierdziło, że druk i ekspedycja odbywały się w spo-

sób następujący: Grunblat zajmował się przenoszeniem płyt (odlewów) matryc i t. d. tudzież ekspedycją paczek. Instruktorem jego był Mandelbaum.

Składanie czcionek odbywało się częściowo w drukarni Wajsbrota przy ul. Piotrkowskiej 60, sam zaś druk w drukarni Landa. O składaniu czcionek u Wajsbrota wiedział również jego maszynista Porębski, do którego odnoszono również różne rzeczy.

Stwierdzono dalej, że poprzednio już wysyłano kilkakrotnie olbrzymie transporty druków, odezwy i broszur pod adresem tego Rozenbluma.

Chaim Lubiński, ostatni z oskarżonych zajmował się jako introligator zszywaniem broszur, zaprzeczył jednak, by znał ich treść. Broszury były wykonywane w języku ukraińskim, polskim i żydowskim. U głównego oskarżonego Wolfa Glazera, zamieszkałego w kochanką Ruchlę Mannę przy ulicy Piotrkowskiej 17 znaleziono czcionki w trzech językach. Rozprawa w sądzie okręgowym w Łodzi wobec ogromu materiału rozłożona została na 3 dni. Wyrok zapadnie 6 b. m.

Krwawe starcie z przemytnikami na zielonej granicy

Nieudany przemyt transportu jedwabiu

Z Kalisza donosi (mk.): Część pow. wieluńskiego, jako graniczącego z terytorjum Niemiec, jest częstym świadkiem rozprawy celników z przemytnikami. Ostatnio znowu zaszedł wypadek natknięcia się patrolu straży granicznej, w składzie trzech posterunkowych, z grupą przemytników, składającą się z 8 ludzi, którzy z kryjówek wydobyli paczki z przemytem. Na widok strażników przemytnicy, pozostawiając paczki, rzucili się do ucieczki. Zorientowawszy się jednak, że ich

jest więcej, zaczęli strzelać do strażników. Strażnicy nie pozostali dłużni. Po obustronnej wymianie strzałów, przemytnicy zbiegli. W pozostawionych paczkach znaleziono jedwabie, wartości około 30 tys. złotych. Przemycnicy przetransportowali towar w czasie dnia przez granicę, a ukrywając go w lesie, przybyli nocą po niego. Przemyt się jednak nie udał i wózek towar dostał się w ręce straży granicznej. Za zbiegłymi zarządono poszukiwania.

prze elektrownię w opłatach za prąd.

— **Spotkanie kreglarzy dwóch województw**. W nadchodzącą niedzielę 8 bm. w Inowrocławiu, w kregielni klubu „Dzielnia” spotkają się reprezentacje pomorskiego i poznańskiego Zw. Tow. Kreglarzy.

— **Nie był członkiem „Polonji”**. W związku z nagłym skonem śp. Gadzińskiego podczas treningu bokserkiego w klubie „Polonia”, dowiadujemy się, że śp. Gadziński nie był jeszcze członkiem tego klubu. Zapisał się na treningi bokserkie, jako gość i uczestniczył w 4 ćwiczeniach. W pogrzebie, który odbył się w czwartek 5 b. m., wzięły udział liczne rzesze sportowców, a poszczególne organizacje sportowe złożyły na trumnie przedwcześnie zmarłego kilka wieńców.

— **Poszukiwanie dzieciobójczyni**. Komisarjat III P. P. przy ul. Wrocławskiej, poszukuje dzieciobójczyni o następującym rysopisie: wiek 25 — 30 lat, średniego wzrostu, twarz pociągła, blada, oczy duże niebieskie, włosy blond, krótkostrzyżone, zaczesane na prawo i spięte spinką w formie gwiazdy. Na szyi 2 złote łańcuszki, na lewej ręce 2 ślubne obrączki i pierścionek z brylantem, na prawej 2 pierścionki. Ręce dobrze pielęgnowane, mówi płynnie językiem polskim i niemieckim, podaje się za wdowę po oficerze lotniku.

— **Kara dla włamywaczy**. Przed sądem okręgowym zasiadli na ławie oskarżonych trzech sprawcy kilku kradzieży z włamaniem, dokonanych w ostatnich czasach w Bydgoszczy. Są to Alojzy Lisewski, Jerzy Smorowiński i Franciszek Wojciechowski. Sąd skazał wszystkich po 1½ roku więzie-

nie. (Niemiec chciał pozostać w pokoju, w którym chwilowo nikogo nie było, a woźny go wyprasał). Wicking zaczął głośno wykrzykiwać po niemiecku na co mu woźny przypomniał, że tu jest Polska. Wówczas butny Niemiec zawołał: „Hier ist kein Polen, ich kann machen, was ich will!” („Tu niema Polski, ja mogę robić, co mi się podoba”).

W dniu 4 bm. Wicking stanął za to przed sądem okręgowym w Toruniu, który skazał go za lekceważenie państwa polskiego na 100 zł grzywny, 10 zł opłat i na ponoszenie kosztów.

Analogiczny wypadek zdarzył się w Chełmży, gdzie w pewnej restauracji dwóch Niemców śpiewało bojowe pieśni niemieckie i wznosiło okrzyki przeciw państwu polskiemu. Sąd skazał Rudolfa Botta na 4 tygodnie aresztu i 300 zł grzywny, a Friedricha na 14 aresztu i 200 zł grzywny.

40 lat w więzieniu

Z Łodzi donosi (z): Przed sądem grodzkim odpowiadał niezwykle złodziej, 69-letni Jan Konora, który dotychczas 40 lat przebył w więzieniu za różne kradzieże.

Konora napadł 14 marca r. b. wieczorem 19-letnią Marję Jezierską na ulicy Bonifratskiej i wyrwał jej z rąk 30 zł, które otrzymała jako zarobek tygodniowy.

W czasie pościgu rabusia ujęto. Sąd skazał Konora na dalsze 4 lat więzienia.

Przemyt mięsa do Gdańska

Z Tczewa donosi (wk): W ciągu ostatnich miesięcy gdańska straż celna na punktach kontrolnych pogranicza polsko-gdańskiego przeprowadza u osób udających się na teren wolnego miasta Gdańska szczegółową rewizję. Celem tych obostrzonych rewizyj po bagażach, teczkach i koszykach jest mięso i wyroby mięsne... „przemycane” z Polski do Gdańska, które są u nas tańsze o przeszło 100 proc.

Ostatnio na stacji w Skowarczu (w. m. Gdańsk) dwaj podróżni po wyrzuceniu z pociągu oknem tobołu z mięsem, wyszli legalnie z dworca, lecz później powrócili do miejsca, w którym w gęstych zaroślach leżało ukryte mięso. Manewr ten spostrzegł jeden z gdańskich celników, który wezwał... „przemycników” do zatrzymania się, a gdy tego nie uczynili, strzelił z rewolweru, trafiając jednego z nich w biodra.

Ciężko rannego, którego nazwiska narazie nie ustalono, przewieziono do szpitala.

Podobne wypadki nie są na pograniczu polsko-gdańskim rzadkością, lecz nie dochodzą do wiadomości ogółu, gdyż są tuszowane.

Przyrost ludności w Toruniu

Z Torunia donosi (wd.): Dane statystyczne za 3 kwartał b. r. wykazują nienotowany dotychczas przyrost ludności m. Torunia.

W 3 kwartał b. r. ludność Torunia zwiększyła się z 56,833 mieszkańców na 58 635, czyli o 1,802 osoby, co stanowi przyrost o przeszło 3 proc. Przybytek ten Toruń zawdzięcza w głównej mierze przeniesieniu do Torunia dyrekcji kolejowej z Gdańska z kilkuset rodzinami urzędnicami.

Urodzeń w 3 kwartał było 382, zgonów 122, przyrost więc naturalny wynosi 178.

Niewspółmiernie szybko wzrasta w Toruniu liczba Żydów. W 3 kwartał b. r. osiedliło się w Toruniu nowoprzybytych 31 Żydów. Gdy się uwzględni stosunek procentowy do dotychczasowej względnie niewielkiej liczby Żydów (przeszło 1 proc. ogółu ludności), przyrost to jest dosyć znaczny, a co najważniejsze i najsmutniejsze, mający charakter ciągły. Jeżeli dalej tak pójdzie, to Toruń za kilka lat niczem nie będzie różnił się od jakiegoś Radomia albo innego Kutna.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

— **Na pomnik Serca Jezusowego**: T. Maynowie gorące podziękowanie N. S. J. za otrzymane łaski z prośbą o dalsze zdrowie i błogosławieństwo 10 zł. — **Marja Żupańska** z podziękowaniem za otrzymaną łaskę z prośbą o dalszą opiekę 3 zł. — **M. D.** z prośbą o zdrowie 5 zł. — **Razem** z poprzednio pokwitowanymi 111 zł.

— **Na chleb św. Antoniego**: J. P. z podziękowaniem za znalezienie zguby 5 zł. **Razem** z poprzednio pokwitowanymi 20 zł.

— **Na ochronkę Dzieciątka Jezus na P. W. K.** złożyła druga Sodalicia Pań Miejskich 50 zł., za które składa serdecznie „Bóg zapłać!” Zarząd Ochronki.

Skazanie butnych Niemców

Z Torunia donosi (wk): W lipcu rb. do starostwa grodzkiego w Toruniu przybył gospodarz z Rozgartów pod Toruniem Niemiec August Wicking po pozwolenie na broń. Między nim a woźnym starostwa wynikło nieporozumie-

Na służbę dla Boga i ludzi

50 nowicjuszów Seminarjum Zagranicznego, leży krzyżem w czasie litanji do WW. Świętych.

Potulice, 4 października. W dniu św. Michała Archanioła uroczyste rozpoczęcie nowicjatu przez nowych kleryków i braci w Seminarjum Zagranicznym. Specjalna to łaska Boża, tak szybki i prężny rozwój w jednym roku. Właśnie mijają pierwszą rocznicę założenia Seminarjum.

Zgromadzili się... Pięćdziesięciu zapaleńców Bożych. Od Wilna po Żywiec, od Warty po Dniestr. Synowie wychodźców z Francji, Niemiec, Czechosłowacji, Stanów Zjednoczonych Am. Półn., hen, nawet z dalekiej Mandzurji.

Wprost z pułków ośmiu podchorążych wstępuje do pułku Chrystusa... Słuchacze medycyny, prawa, rój świętutkich maturzystów...

Przybyli, by zgodnie ręką w rękę pracować pod porpcem Chrystusowym.

Przystrojona kaplica... Palm liść szeroki, majestatycznie się kołysze. Agaw płomienie zielone, kolczaste... Strumienie światła... Chrystus błogosławiący, Marja uradowana... Kwiaty zaległy kaplicę stubarwną tęczą. Pod złoty strop biją chóralne pienia.

— „Bóg was powołał przed wiekami. Umierający na obczyźnie was wymodlili. Husarją ducha macie być — wyniosłą w wychodźcy snach!...

— „Na sztandarze waszym Chrystus, na naramiennikach waszych Chrystus, w sercach waszych Chrystus... Karny, waleczny żołnierz Chrystusowy — raczej legnie na placu boju, aniżeli sztandar Chrystusa opuści. Pójdziecie na wychodźcze polskie szlaki, karny pułk Chrystusowy, a każde uderzenie waszego serca zbawienie im zanieśie.“

Pięćdziesięciu podchorążych Bożych krzyżem leży.

Omnes sancti Angeli et Archangeli, orate pro nobis! — Wszyscy święci Aniołowie i Archaniołowie, módlcie się za nami!

— Postępują... klękają u stóp ołtarza, przyrzeczenie święte składają.

„Powołałeś mnie, Boże, wszystko Ci ofiaruję — całego siebie.“

Rozśpiewały się dusze młodzieńcze — radość płomiennie w oczach błyszczy.

Dzień radości Bożej, dzień wielki — niezapomniany.

Z Muzyki

„Rigoletto“ w Teatrze Wielkim

W obsadzie środowego przedstawienia, oprócz p. Hupertowej w małej roli Magdaleny, nie było nic nowego. P. Olgina, śpiewająca wczoraj gościnnie, występowała już u nas w tej operze. Nowością natomiast był pierwszy występ p. Barańskiego przy pulpucie kapelmistrzowskim. P. Barański pracował już w Poznaniu, ale dosyć dawno, tak że publiczności dzisiejszej jest prawie nieznaną. Z przebiegu przedstawienia wynika, że w osobie p. Barańskiego pozyskał nasz teatr doświadczonego kapelmistrza i doskonałego muzyka. Znać to było po spokoju i przewidującym panowaniu nad dynamiką szczególnie i tempami. Dynamika w orkiestrze była b. staranna i plastyczna, co bardzo dobrze wpływało na śpiewaków. Tempo zdecydowane i dobrze podawane. Z zaciekawieniem śledzić będziemy dalszą pracę tego artysty. Nowe częściowo dekoracje p. Szpingiera, pełne smaku i szlachetnych pomysłów, odmładzają tę dobrze nam od dawną wszystkim znaną operę.

Recital p. Szrajberówny

P. Szrajberówna odznaczała się zawsze w swej grze pięknym, rzewnym tonem i wrodzoną muzykalnością. Były to ogólnie znane i cenione zalety jej gry, które odsuwały na dalszy plan stronę rytmiczną i formalną wykonywanych przez nią utworów. Zalety te obecnie znacznie się wzmogły a strona rytmiczna poprawiła się tak dalece, że nie przeszkadza już prawie i dobremu formalnemu rozplanowaniu granej muzyki. Jeżeli chodzi o brzmienie samo, to jest ono w pianach jeszcze piękniejsze niż było, nie posiada natomiast należyte pełni i szlachetności w forte. Uzupełnienie tego braku usunęłoby niepożądane skupienie w forte i podniosłoby jeszcze więcej ogólny walor brzmienia. Wysłuchać mogłem tylko pierwszą połowę programu, z którego szczególnie oba romanse Beethovena zagrane były bardzo pięknie. W nudnej Fantazji Szkockiej Brucha artystka pokazała mogła, jak dalece panuje technicznie nad instrumentem.

Przyjmowano p. Szrajberównę bardzo ciepło. Akompanjował p. Sibilski. ST. WIECHOWICZ.

W podziemnych grobach Madagaskaru

Francuska ekspedycja naukowa, która wróciła w tych dniach z Madagaskaru, przyniosła wiele egzemplarzy nieznanych dotąd okazów zwierzęcych. Ciekawe i różnorodne okazy znaleziono w podziemnych, napełnionych wodą morską, grotach, których duża ilość znajduje się na południowym brzegu wyspy. W grotach tych żyją ryby, pozbawione zupełnie organów wzroku. Kierują one swymi ruchami przy pomocy falowania wody, które wyczuwają niezwykle subtelnie i na dużą odległość. Wystarczy, jeżeli mała rybka przepłynie w odległości 10 m. od niej, by ta momentalnie wyczuła obecność rybki i rzuciła się na zdobycz. Członkowie ekspedycji wykryli w tych właściwościach ślepych ryb i bez wysiłku złowili większą ilość okazów. Poruszyli oni parę razy wiosłem w wodzie, co przyciągnęło ze wszystkich stron dużą ich ilość. Nowością dla nauki było odkrycie roślin morskich, żyjących się robaczkami; dotychczas znane były tylko „mucholapki“, żyjące na powierzchni ziemi. Podwodne rośliny świecą w ciemnościach, przyciągając w ten sposób miljarde drobnych zwierząt; zapomocą lepkiego soku zatrzymują one zdobycz i zjadają ją. Niektóre ryby, zamieszkujące te podziemne groty posiadają organ świecącej w gardle. Wystarczy, by otworzyły pysk, a drobna zdobycz sama wpłynie, przyciągnięta zdradzieckim światłem.

Pomniki Sobieskiego w Padwie

Na marginesie niedawnych uroczystości wiedeńskich, które znów światu przypomniały wielkiego bohatera króla Polaków Jana III, „Osservatore Romano“ zwraca uwagę swych czytelników, że Włochy posiadają dwa piękne pomniki tego rycerza chrześcijaństwa, oba wysokiej wartości artystycznej i oba wznoszące się w Padwie, gdzie Jan Sobieski odbywał studia naukowe. Jeden z tych pomników wznosi się na Piazza Vittorio Emanuele II, dawniej zwanym Piazza della statue, a popularnie od wielu wieków — „prato della Valle“, tuż obok św. Justyna. Na placu tym ustawiono ogółem 78 pomników wybitnych mężów, zarówno Włochów jak i cudzoziemców, którzy imieniem swym zaszczylił przynieśli miastu. Tu także postawiono statwę Jana III, dar króla Stanisława Augusta. Posąg dłota znanego rzeźbiarza Giovanni Ferrari, wykonany jest w kamieniu i przedstawia Sobieskiego w postaci stojącej w zbroi, z wieńcem laurowym na skroniach. Jak data

napisu wskazuje, pomnik niewątpliwie wzniesiony został ku uczczeniu setnej rocznicy zwycięstwa pod Wiedniem.

Drugi pomnik, w rozmiarach skromniejszy, znajduje się w bazylice św. Antoniego, w kaplicy poświęconej niegdyś św. Bartłomiejowi, a od roku 1894, gdy w czasie restauracji bazyliki oddzielne kaplice jej poświęcono oddzielnym narodom, św. Stanisławowi biskupowi, i uznanej za kaplicę polską. Jest to popiersie z brązu, dzieło Madeyskiego, ustawione w r. 1905, doskonale dostosowane do charakteru kaplicy i pięknych fresków Tadeusza Popieła, wykonanych w roku 1899. (KAP)

Zbiory „białych kruków“ dziennikarskich

W tych dniach zmarł w Paryżu Henryk Gibell, który znany był jako zbieracz „pierwszych numerów“ czasopism i gazet. Poświęcił on na ten cel cały swój majątek. Gibell zbierał nie tylko nowopowstałe pisma, ale również posiadał pierwsze numery gazet, które zostały założone 50, 60 i 100 lat temu. Jego zbiór zawierał 2742 egzemplarze pierwszych numerów pism paryskich, londyńskich, berlińskich, wiedeńskich, budapeszteńskich, belgradzkich, nowojorskich, jak również pism szwajcarskich, polskich, rosyjskich, chińskich, japońskich, oraz 16 numerów arabskich czasopism, które stanowią specjalną rzadkość.

Pierwsza loteria państwowa we Francji

Dotychczas nie było we Francji prawnie dozwolonej loterii. Wobec trudności finansowych, w jakich znajduje się skarbnica państwa, rząd odrzucił jednakże dotychczasowe swoje wątpliwości i zabrał się do urządzenia pierwszej państwowej loterii francuskiej. Ażeby pierwsza ta próba miała całkowite powodzenie, francuskie ministerstwo skarbu nadało jej rozmiary olbrzymie. Wyda się 2 miliony losów. Największa wygrana wynosi 5 milj. franków, pozatem jest 15 wygranych po jednym miljonie, 20 po pół miliona, 200 po 100 000 franków itd. Cena losu wynosi 100 franków. Szanse wygrania są bardzo wielkie, gdyż 60 proc. ogólnej sumy przypadnie grającym.

System loterii francuskiej nie jest klasowym, lecz t. zw. pojedynczym. Sposób losowania jest bardzo zajmujący. Ażeby np. stwierdzić wszystkich, którzy wygrają 200 franków, ciągnie się jeden los. Numer jego kończy dajmy na to 3, wygrały zatem wszystkie losy, których liczba kończy się 3. Dla tych wszystkich, którzy wygrają 10 000 franków, miarodajne są trzy ostatnie cyfry wyciągniętego losu. Dla głównej wygranej odbywają się dwa ciągnięcia. Najpierw wylosowuje się literę serji — każdy los zaopatrzony jest w liczbę i literę seryjną — a następnie ciągnie się cyfry.

Loteria francuska mieć będzie prawdopodobnie niebywale powodzenie. Gdy w ostatnim czasie rozeszła się w Paryżu pogłoska, że komisja loteryjna już zaczęła wydawać losy, masy publiczności zgromadziły się przed gmachem urzędu finansów i mimo zapewnień, że losy wogóle nie są jeszcze wydrukowane, nie chciały ustąpić, aż wkroczyli musieli policja. Pisma przyniosły następnego dnia oświadczenie, że wydawanie losów nie rozpocznie się przed upływem dwóch miesięcy. Zachodzi obawa, że liczba dwóch milionów losów okaże się za małą, jak na zainteresowanie publiczności francuskiej i zagranicznej. W zimie i na wiosnę przewidziane są dwie dalsze loterie, każda o podwójnej ilości losów.

Wszystkie trzy loterie uruchomią zatem kapitał wysokości jednego miljarda franków, z czego wpłynie do kas skarbowych 400 milionów. WiP

Przy imieninach, zaręczynach, ślubach i jubileuszowych i innych uroczystościach używajcie tylko telegrafów T. C. L.

SPORT

Czechosłowacja i Polska

Zawody powyższe zapowiadają się niezwykle interesująco ze względu na doborowy skład obu reprezentacji. W muszej spotkają się: Koman, mistrz Czechosłowacji z Pawlakiem, mistrzem okręgu łódzkiego. W koguciej walczy Jelinek, mistrz Czechosłowacji z Rogalskim, mistrzem Polski za rok 1932. W piórkowej zmierzą się Dvorak, mistrz Czechosłowacji z Rudzkiem, mistrzem Polski. W lekkiej startują: Adamec, wicemistrz Czechosłowacji z Wolniakowskim, mistrzem Okręgu Poznańskiego. W półśredniej ujrzymy Starego, mistrza Pragi i Pisarskiego, mistrza Polski. W średniej wystąpią Skrivanek, mistrz Czechosłowacji z Chmielewskim, mistrzem Polski. W półciężkiej zobaczymy Nejtekę, mistrza Czechosłowacji i Antczaka, mistrza Polski. W średniej walczy Kopecek, mistrz Moraw z Pilatem, wicemistrzem Polski.

Bilety na powyższe zawody można nabyć w przedsprzedaży w firmie „Camera“ przy ul. Fr. Ratajczaka. Sędziowie PZB mogą je odebrać li tylko w sekretariacie PZB. Urasza się o nabywanie biletów w przedsprzedaży, aby uniknąć tłoku przy kasie w dniu zawodów. (kom)

Kolarstwo

Poznański Okręgowy Związek Kolarski urządza w niedzielę wspólne zamknięcie sezonu sportowego. Zbiórka towarzyszy i klubów o godz. 8.30 przed lokalem p. Jarockiej (ul. Masztalarska 8), skąd nastąpi wyruszenie na nabożeństwo. Dalszy program uroczystości pozostaje bez zmian. (kom)

Pięściarstwo

Pod kierownictwem p. Witolda Majchrzyckiego, który objął treningi sekcji pięściarskiej „Sokoła“, rozpoczyna się nowy kurs dla nowicjuszy. Zgłoszenia przyjmuje się w poniedziałki i czwartki od godziny 20 w sali treningowej przy Zielonych Ogródkach. (kom)

Drużyna Błękitna organizuje w sobotę o godz. 20 w hali ośrodka, specjalne zawody, celem przygotowania się do walki finałowej o mistrzostwo okręgu z „Wartą“. „Błękitnych“ pilnie trenuje znany nasz zawodnik reprezentacyjny p. Arski. (kom)

Piłka nożna

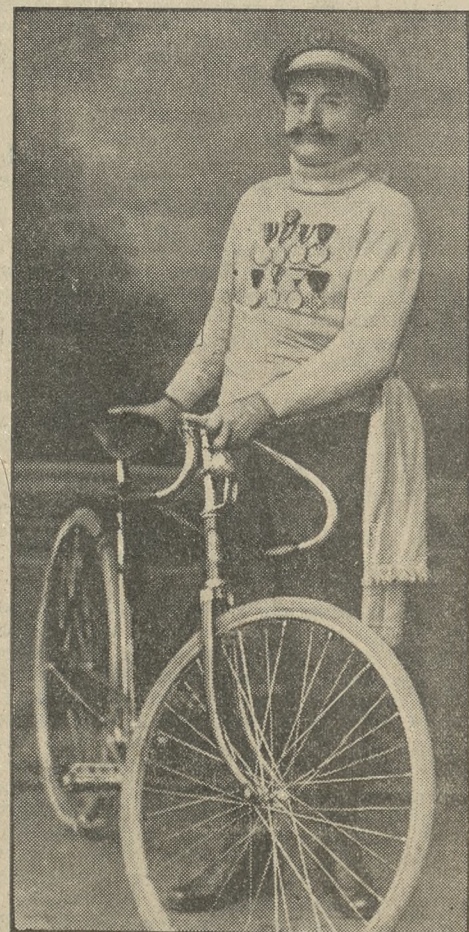
Drużyna marynarzy od kilku tygodni przygotowywała się starannie do pierwszego występu w Poznaniu. Podany skład miejscowej reprezentacji nie wymaga szerszego omówienia. Gracze do niego zaliczeni, technicznie najwyższe stojące jednostki klubów klasy A, dają rękojmię, że zawody będą ciekawe. Mecz przeprowadzi prezes O. K. S. p. Tomaszewski. Początek o godz. 15 na stadionie miejskim. Przedsprzedaż biletów w fir.: „Camera“, „Start“, „Dom Sportowy“. Ulgowo dla młodzieży szkolnej, po niezwykle niskiej cenie sprzedaje sekretarjat Ligi Morskiej i Kolonjalnej, ul. Fredry 7, do soboty włącznie. Bilety dla wojskowych po bardzo zniżonych cenach są do nabycia do soboty tylko w kalendarzynie miasta. (kom)

Różne

Pierwsze międzyklubowe regaty żeglarskie odbędą się w dniu 8 bm. z inicjatywy ruchliwych Wilków Morskich, na jeziorze w Kiekrzu. Dzięki współdziałaniu Yacht Klubu Poznańskiego a szczególnie ze względu na to, że współzawodniczy mistrzowska drużyna „Wilków Morskich“, która zdobyła nagrodę Pana Prezydenta Rzplitej na międzynarodowych harcerskich zawodach żeglarskich w Garzynie, regaty zapowiadają się ciekawie. Odjazd do Kiekrza o: 8.45, 14.20; pociągi powrotne: 16.04 i 18.36.

Ilość wydrukowanych odmiann znaczków

Międzynarodowy Związek Filatelistyczny podjął się żmudnej pracy obliczenia, ile odmiann znaczków pocztowych wybito od chwili wynalezienia w 1840 r. sposobu frankowania listów do końca 1932 r. Obliczenie wykazuje, że w ciągu tych 92 lat wybito ogółem 61 056 odmiann znaczków pocztowych, z czego przypada na Europę 19 866, na Amerykę 16 239, na Afrykę 12 852, na Azję 9 017 i wreszcie na Australję 3 082. Niezwykle liczne są odmiany znaczków państw środkowo- i południowo-amerykańskich. Tak np. mała Nicaragua liczy ich 1 333, a Kolumbia 1 062. Najmniej zaś odmiann posiada Wiktorja, w Australji, bo tylko dwie, a kraj Edwarda w Afryce nawet tylko jedną. (b)

P. Paweł Wrzesiński, z Sokoła poznańskiego, liczący przeszło 72 lata, jest najlepszym okazem tężyzny sokolej. Mimo podeszłego wieku, bierze on żywy udział w życiu kolarzy - Sokolów. W jedną z ostatnich niedziel uczestniczył w wycieczce oddziału kolarskiego do Tarnowa

Grafologja, chiromancja itp.

czyli słów kilka o prof. Fuady

Największą zagadką dla każdego człowieka jest chyba on sam. Rzadko kiedy, wśród różnych kłopotów życia, mamy czas na to, aby studjować własną osobę. Znamy się zazwyczaj z samym sobą dość powierzchownie — można powiedzieć z widzenia. Jeśli chodzi o wygląd zewnętrzny, no, to jeszcze wie człowiek o sobie niewiele mniej, niż naprzykład o najbliższej sąsiadce, lub o koledze z biura. Potrafi mniej więcej opisać swą powierzchowność: oczy błękitne, włosy blond, nos orli, podbródek ostro zarysowany, znamion szczególnych żadnych. Tyle, co w dowodzie osobistym. Tyle, żeby poznać samego siebie, kiedy człowiek stanie przed lustrem.

Gorzej jest już, jeśli chodzi o zawartość wewnętrzną człowieka. Nie myślę tu oczywiście o ukrytych organach wewnętrznych, narządach krwionośnych, trawienia itp. Chodzi o ogólne cechy charakteru.

Znamy je zazwyczaj z opowiadania ludzi obcych. Rodzina dowodzi, żeś pan warjat i pędziwiatr, koledzy stwierdzają — „porządny chłop”; żona mówi: „w gorącej wodzie kąpany”, a szef w biurze jest zgola przeciwnego zdania, twierdząc, że się robota w rękach panu nie pali. Zawistni syczą po kątach: „taki to zawsze zrobi karierę, wszędzie się mała taki wciśnie”, a pan w skromnym swem przekonaniu uważa się za zapoznanego geniusza i nieprzebrane źródło ukrytych talentów. Słowem to poznanie siebie wygląda bardzo nieciekawie. A przecież starożytni mędrcy radzili „poznać samego siebie”, bo od tego zaczynać się powinno poznawanie świata.

A trzeba nawiasem dodać, że taki brak znajomości własnej osoby jest pewnego rodzaju niedbalstwem. Co innego było w starożytności, kiedy wnikanie w głąb duszy było kwestją długich godzin samotnego rozmyślenia i mógł sobie na nie pozwolić tylko filozof. Ale dziś! Kiedy mamy specjalistów od wszystkiego! Są przecież specjaliści, którzy pomagają nam poznać samego siebie.

Blaga blagaj, ale w tem, co wyżej rzekłem, dużo jest słuszności. Określanie charakteru, wrócenie z pisma i z ręki, czyli t. zw. chiromancja i grafologia wyszły już z krainy szarlatanerii i przybierają formy ściśle naukowe. Nie mówię o daktyloskopji, bo ta już praktycznie zdobyła sobie uznanie.

Stwierdzono już z całą ścisłością, że w charakterze pisma jasno, jak na dłoni, a na dłoni znów czarno na białym, uwidaczniają się cechy charakteru człowieka. Mało tego, że łącznie ze zmianami charakteru zmieniają się linje na ręku; stwierdzono, że człowiek pracując nad zmianą charakteru pisma wpływa tem samem na zmiany w swoim charakterze. Są to rzeczy nadzwyczaj ciekawe i dające się zupełnie dokładnie ująć w ramy zasad.

Po przeprowadzeniu takiej ze sobą samym dyskusji nie pozostało mi nic innego do zrobienia, jak udać się do grafologa-chiromanty.

Ponieważ mam wybitnie rozwiniętą linję szczęścia, akurat przyjechał do Poznania znany w tej dziedzinie profesor, pan Fuady. Udałem się do niego.

Prof. Fuady pochodzi z arabskiej rodziny. Urodził się w Tripolisie, skąd legitymuje się włoskim paszportem. Dziadek i ojciec jego zajmowali się sztukami magicznymi i czarnoksiężnikami i słynęli ze zdolności jasnowiedzenia. Zdolności te odziedziczył po nich mały Sadi. Ojciec odumarał go wcześniej, a matka umiejętnym wychowaniem kształciła w synu wrodzone zdolności.

Gdy skończył dwanaście lat, Sadi

zmuszony był zarabiać na utrzymanie rodziny: matki, dwu siostr i dwu czarnych niewolnic. Wcześniej więc rozpoczął karierę jasnowidza, wróżbity i sztukmistrza. Podróżował z miasta do miasta, a gdy cała rodzina przeniosła się do Port-Saidu, przedsięwziął wędrówki statkami, zabawiając swą sztuką cudzoziemców.

Karjera prof. Fuady barwną jest — w jego ustach — i ciekawą. Przez kilka lat bawił w Indjach, gdzie żył w dobrej komitywie z Jogami i w tajemniczość został w ich nauki. Zwiedził całą prawie Europę, produkował się w różnych warietét i kabaretach. Dbał też o europejskie wykształcenie i pracując w Paryżu, zarabkował po nocach, a we dnie studjował.

Od czterech lat bawi, bez przerw prawie, w Polsce. Dość dobrze opanował już język polski, tak że porozumiewa się w nim bez trudności.

Poznawszy strzęp tej ciekawej historii, proszę prof. Fuady o zaproduktowanie swej sztuki. Na skrawku papieru składam wartościowy podpis i czekam na ekspertyzę. Powiem szczerze, że mój szacunek do grafologii podniósł się o kilka stopni, gdy mi mistrz tej sztuki bez ogródek wypomnił wszystkie wady, jakie dotąd udawało mi się z powodzeniem ukrywać nawet przed najbliższymi. Poczulem szacunek dla daru jasnowiedzenia prof. Fuady, bo nietylko moją osobę spenetrował do głębi, ale dokładnie opisał najbliższe moje otoczenie, z jego wadami i zaletami. Opisał kilka epizodów z mojej przeszłości tak dokładnie, że wrodzona moja nieufność, co do przepowiedni na przyszłość, zbladła w odniesieniu do jego horoskopów.

„Są takie ludzie”, — jak śpiewa w jednej ze swych piosenek Ordonka — „co mają władzę tę dziwną”...

Kto wie, może się i sprawdzi... W każdym bądź razie, w myśl greckiej maksymy, zrobiłem krok do poznania samego siebie. I każdemu radzę zrobić to samo, jeśli się nadarza do tego sposobność. (x. a.)

Kącik grafologiczny dla naszych Czytelników

Korzystając z dłuższej bytności p. Fuady'ego, otwieramy dla naszych Czytelników „Kącik grafologiczny”. Kto więc zapragnie „poznać siebie” lub „bliźniego” może nadesłać próbkę pisma lub sam podpis (imię i nazwisko) wraz z dołączeniem zł 1.— znaczkami pocztowymi, a otrzyma szczegółową odpowiedź. Odpowiedzi p. Fuady'ego zamieszczać będziemy kolejno, według numeru zgłoszenia.

Wrażeniami z Niemiec hitlerowskich

podzieli się z publicznością w odczytaniu p. t. „Swastyka nad Europą” p. Jan Ulatowski, który dopiero wrócił z Niemiec, gdzie przebywał od śmierci Stresemanna, śledząc zwłaszcza rozwój „rewolucji nacjonalistycznej”. Odczyt odbędzie się w środę, dnia 11 października o godzinie 8 wieczorem w sali 17 Collegium Minus (Uniwersytet).

„Podwieczorek jesienny”

Stowarzyszenie Pań św. Wincentego a Paulo na Jeźycach zaprasza ująć się na „Podwieczorek jesienny” połączony z koncertem artystycznym, loterją i innymi niespodziankami. Podwieczorek odbędzie się w niedzielę, 8 października na sali „Domu Amaratowego” przy ul. Słowackiego, Początek o godz. 16.

W koncercie biorą łaskawy udział panie Kaniewska, Krawczyńska i Tomaszówna oraz panowie prof. J. Nowak i Wł. Hańcza artysta dramatyczny Teatru Polskiego. Wstęp dowolny. Doborowy bufet własny. Przy wejściu zbierać będziemy dobrowolnie ofiary na ubogich.

TEATRY

Inauguracja Teatru Nowości w Poznaniu

Jutro w sobotę, dnia 7 października rb. inauguruje swój pierwszy sezon „Teatr Nowości” (Operetka) w Poznaniu. Wystawiona będzie piękna, pełna czaru i wytwornej kokieterji francuska operetka V. Youmans'a p. t. „No, no, Nanette”. Rewelacyjną obsadę tworzą gwiazdy operetki warszawskiej teatru „8,30” pp. Skalska, Kraszewska, Larys-Pawińska, Tokarski, Petecki i Olędzki. Nad całością czuwa mistrzowska ręka reżysera i baletmistrza p. Jana Trojanowskiego, b. dyr. baletu Państw. Opery w Berlinie i Dreźnie. Stronę muzyczną wypracowuje dyrektor Z. Wojciechowski, dekoracje zaś nacechowane niezwykle smakiem wykończa artysta malarz E. Worsztynowicz. Całość przedstawiać się będzie imponująco.

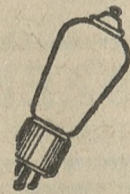
Dla wygody kulturalnych sfer teatralnych prowincji dyrekcja teatru urzędza w niedzielę przedstawienie popołudniowe o godz. 16.

Zaproszenia biletów w Kolekturze Loterji Państwowej J. Langer, ulica Fredry, Hotel Monopol.

RADJO

Sobota, dnia 7 października 1933 r. Poznań (335 m) godz. 7.00 (Warszawa); godz. 11.30 (W); godz. 13.03 płyty gramof.; godz. 14.00 giełda; godz. 16.20 odczyt ze Lwowa; godz. 16.40 z cyklu odcz. mis. — odczyt pt. „Lekarze — misjonarzami”; godzina 16.55 (W); godz. 17.45 audycja dla chorych, tr. ze Lwowa; godz. 18.00 nabożeństwo z Wilna; godz. 19.25 (W); godz. 19.40 program na dzień następny; godz. 19.45 (W); godz. 19.58 sygnał czasu; godz. 20.00 (W); godz. 22.15 sygnał czasu — kom. — godzina 22.30 muzyka tan. z kawiarni „Esplanada”

Warszawa (1412 m) godz. 7.00 audycja poranna; godz. 11.30 codzienny przegląd prasy polskiej; godz. 12.05 zespół salonowy Górczyńskich; godz. 12.30 dziennik południowy; godz. 16.00 muzyka z płyt; godz. 16.20 odczyt pt. „Na tropach grubej zwie-

TRIOIRON

najtańsze lampy radiowe na świecie

nr 5 484

rzyny na Wyrbrzeżu Kości Słoniowej” — wygił. inż. Kamil Giżycki (tr. ze Lwowa); godz. 16.40 lekcja francuskiego (kurs średni); godz. 16.55 koncert, orkiestra P. R. pod dyr. Stanisława Nawrota i Mieczysław Salecki — tenor; godz. 17.45 audycja dla chorych w opracowaniu ks. Rekęsa. (tr. ze Lwowa); godz. 18.00 tr. nabożeństwa z Ostrzej Bramy w Wilnie; godz. 19.25 kwadrans literacki pt. „Zamach na pociąg”, opowiadanie Jima Pokera; godz. 19.40 odczytanie programu na dzień następny; godzina 19.45 dziennik wieczorny; godz. 20.00 koncert ork. pod dyr. J. Ozimińskiego i Ewa Bandrowska - Turska — sopran; godz. 21.00 „Skrzynka pocztowa techniczna”; godzina 21.20 koncert Chopinowski; godz. 22.15 wiadomości sportowe; godz. 22.25 muzyka taneczna z „Oazy”.

Programy zagraniczne: Budapeszt (550 m) 19.00 koncert, 19.30 słuchowisko, 21.30 muzyka tan.; Praga (489 m) 20.15 koncert ork. chłopskiej, 21.00 słuchowisko; Rzym (441 m) 20.30 „Guglielmo Rattcliff” op. Mascagniego; Wiedeń (517 m) 20.00 „Książę Metzulem” opt. J. Straussa; Koenigsusterhausen (1635 m) 20.05 muzyka taneczna.

JEDYNE LAMPY RADJOWE WYRABIANE W KRAJU TO PHILIPS „MINIWATT”

nr 5 444

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 5 bm. zgłoszono: Stanisław Musiał, 1 dzień, Andrzej Wieczorek, 1 i pół dnia, Kunegunda Żarniko z domu Pawlakówna, wdowa, 78 l. Stanisława Zielińska, z domu Ostrowska, wdowa, 47 lat. Konstancja Jędrzejczakówna, posługaczka, 43 l. Marja Sierżuchulanka, 5 mies. Józefa Domagalanka, 1 r. 2 mies. 15 dni. Wanda Zielińska, 21 l. Teofil Dziembowski, urzędnik bankowy, 45 l. Jan Kasprek, obywatel, 57 l. Apolonja Zielińska, z domu Nehring, wdowa, 83 l.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

WYŻSZY KURS DZIENNIKARSKI

Roczna praca kierownicza tej uczelni, zorganizowanej w jesieni roku zeszłego, przy poznańskiej Wyższej Szkole Handlowej skłoniła dyrekcję do wprowadzenia pewnych zasadniczych reform w programie, nadając temu Kursowi Dziennikarskiemu charakter Szkoły Nauk Politycznych i Społecznych. Doświadczenie bowiem wskazało, że dla publicystów ważniejszym stako jest gruntowne zaznajomienie się z współczesnymi zagadnieniami z dziedziny polityki, spraw gospodarczych, społecznych, narodowościowych etc., aniżeli teoretyczne zaznajamianie się z techniką dziennikarstwa, co nabyć można właściwie tylko drogą praktyki w pracy redakcyjnej. Rzecz prosta, że ważniejsze momenty tej pracy muszą być i teoretycznie poznawane przez adeptów publicystyki, wobec czego zachowane zostały i nadal niektóre wykłady specjalne, ale ze znacznym ich skróceniem, na korzyść przedmiotów ogólnokształcących.

Nadzwyczaj doniosłą innowację wprowadza dyrekcja z początkiem rozpoczynającego się roku akademickiego. Mianowicie, słuchacze Wyższego Kursu Dziennikarskiego będą mieli możliwość bezpłatnej nauki 6 języków obcych, a mianowicie: francuskiego, angielskiego, czeskiego, włoskiego, rosyjskiego i niemieckiego. Wobec ogromnego rozwoju wszelkiego rodzaju wydawnictw cudzoziemskich i zawiązywania coraz bliższych węzłów z publicystyką zagraniczną, jednym z najpierwszych warunków dobrej, normalnej pracy każdego dziennikarza, jest możliwość dokładna znajomość języków obcych. Na szczególne podkreślenie zasługuje wprowadzenie wykładów języka czeskiego, jako pobratymczego i sąsiedniego, dotychczas jednak w programach wielu uczelni albo zupełnie pomijanego, albo bardzo pobieżnie traktowanego.

Zapisy przyjmuje Wyższa Szkoła Handlowa do 22 października, dg 1700

Dnia 4 października 1933 r. o godz. 9 rano zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, mój najukochańszy i nigdy niezapomniany mąż, najtroskliwszy ojczulek, nasz najdroższy syn, brat, zięć i szwagier, ś. p.

Paweł Pochanke

przeżywszy lat 40. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 7. b. m., o godz. 15.30 z domu żałoby przy ul. Marynar-skiej 11 na cmentarz górczyński. Msza św. za spokój duszy ś. p. Zmarłego odprawi się w poniedziałek, dnia 9. b. m., o godz. 9-tej w kościele św. Michała.

W nieutulonym smutku pogrążeni
żona z córeczką
i rodziną.

zg 20 076

Dnia 4 października r. b. zmarł ś. p.

Czesław Ryszczński

Nieubłagana śmierć wyrwała z grona naszego towarzysza pracy, który skromnością, szlachetnością i przykłądną pracowitością zdobył serca nasze.

Niechaj spoczywa w spokoju. Zachowamy go w pamięci na zawsze.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 7. b. m., o godz. 16 z kostnicy Zmartwychwstańców.

Pracownicy fabryczni
firmy „Stomil“ S. A.

ng 5 819

Dnia 4 października 1933 r., o godz. 15.30 zasnąła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, nasza najukochańsza córka, najdroższa siostra, szwagierka, siostrzenica, ciocia i kuzynka, ś. p.

Wanda Zielińska

przeżywszy lat 21. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 7. b. m., o godz. 16,45 z kostnicy cmentarza w Górczynie, zg 20 083

W nieutulonym smutku pogrążeni
rodzice, siostra, bracia i rodzina.

Dnia 4 października r. b. zmarł ś. p.

Czesław Ryszczewski

dlugoletni nasz pracownik w dziale wulkanizacyjnym.

Zmarły był wzorem pilności i obowiązkowości. Nieoczekiwana śmierć jego wywarła powszechny smutek i żal.

Zachowamy go w pamięci, jako oddanego firmie naszej współpracownika.

Zarząd firmy „STOMIL“

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 7. b. m., o godz. 16 z kościoła Zmartwychwstańców. ng 5 820

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Szan. Publiczność, że w sobotę, d. 7. b. m., o godz. 11 przed poł. nastąpi po gruntownej, w nowoczesnym stylu przebudowie oraz renowacji —

OTWARCIE

mej Restauracji — Kawiarni — Śniadalni

„GRAND CAFÉ“

z zaprowadzeniem kilku innowacji, jak: bufet à la Hawelka pod kierownictwem wybitnego specjalisty. Codziennie Five od 5—7 po poł. Koncert artystyczny Jenny Band, pod batutą słynnej pani Hetty Grysa. Staraniem mojem będzie przez rzetelną, tanią i skora obsługę zadowolić jak dotąd, tak i nadal mych Szanownych Gości.

zg 20 077

Z poważaniem
M. BRENCZ, Piac Wolności 18.

Niniejszem podaję do łaskawej wiadomości, iż w sobotę, dnia 7 b. m. o godz. 11-tej

otwieram

przy **Starym Rynku nr. 61,**
wejście z ul. Wrocławskiej

skład czapek, kapeluszy i przyborów wojskowych.

Wykonuje się na zamówienie wszelkiego rodzaju czapki. Staraniem moim będzie Szan. Klientelę obsłużyć fachowo i jaknajsumienniej

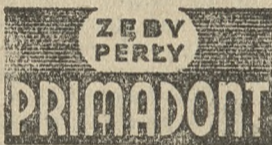
Z poważaniem

Józef Łuczak
mistrz czapnikarski.

zg 20 080

Cegła

Sprzedam do rozbiórki niewykończony gmach, kilka milionów pierwszorzędnej cegły i dachówki tuż przy linii kolejowej Leszno - Ostrów, po bardzo przystępnej cenie. Zgłośz do Kurjera Pozn. pod zg 20 057

nr 5 505

Niniejszem donoszę Szanownej Publiczności, że mój **skład futer**, dotychczas przy ul. Fredry 1, **przeniosłem**

na ulicę Gwarną 20

przyczem komunikuje, że **otwarcie składu nastąpi dnia 7 b. m., t. j. jutro, o godz. 14-tej.**

Na miejscu

pracownia kuśnierska

pod fachowem kierownictwem p. J. Czuby.

Staraniem mojem będzie zadowolić wszystkich moich Szanownych Odbiorców rzetelną i fachową obsługą.

zg 20 086

A. Łajewski.

Rok założenia 1911

Kaucja. Koncesja ministerjalna.

Rok założenia 1911

Kaucja. Koncesja ministerjalna.

WYWIAD HANDLOWY Kazimierza Piechockiego

pod okiem dyrektora
właściciela znanej w Polsce instytucji wywiadowczej,
to źródło solidności, pewności, zaufania:

ułatwia instytucjom bankowym, przedsiębiorstwom handlowo-przemysłowym, zakładom państwowym, oraz wszystkim innym kredytodawcom decyzję przy transakcjach kredytowych,

odsłania tajemnice wartości majątkowych i ich przesunięć, Pr 4 939-40,86

podaje wiadomości o możliwościach windykacji należności,

informuje o dochodowości i kwalifikacjach (moralnych, materialnych, zawodowych) przedsiębiorców w przemyśle i handlu.

Adres: **Wywiadownia Handlowa Kazimierza Piechockiego**
Oddział w Poznaniu, ul. 27 Grudnia 15, tel. 29-30.

„MOULIN ROUGE“

W każdą sobotę, niedzielę i święta
w prześlicznych lokalach parterowych i I. piętra
FIVE O'CLOCK TEA z całkowitym programem.

Ceny niskie. — Wstęp wolny. — 2 orkiestry.
Rutynowani tancerze dla Pań do dyspozycji.
Pg 4 936-40,81

Restauracja i Kawiarnia „Myśliwska“ G. Wilda 10
zaprasza Szan. Gości na

WIECZOREK FAMILIJNY

w sobotę, dnia 7 b. m. Smaczne potrawy. — Koncert.
zg 20084

M. PIOTROWSKA.

Mała drukarnia i introligatornia

w mieście garnizonowem, w Pozn., 10 000 miesz., natychm. na bardzo korzystnych warunkach do sprzedania. Urządzenie: tyglówka, regał z zestawami, maszyny: do cięcia z kołem ręcznym do cięcia tektury, perforowania, blokowania i różne narzędzia. Oferty Kurjer Pozn. zg 20 085

AUTOMOBILKLUB WIELKOPOLSKI T. z w Poznaniu
zwołuje na sobotę, 28 października 1933 r., godz. 18-tą do sali restauracji Continental (św. Marcin) swoje

ROczne WALNE ZEBRANIE

z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie i wybór prezydium Walnego Zebrania.
2. Odczytanie protokołu z ostatniego zebrania.
3. Sprawozdanie ustępującego Zarządu:
 - a) sekretarza,
 - b) skarbnika,
 - c) Komisji Sportowo - Turystycznej.
4. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
5. Udzielenie absolutorjum ustępującemu Zarządowi.
6. Wybór 5 członków Komitetu w miejsce ustępujących.
7. Wybór Sądu Klubowego:
 - a) przewodniczącego,
 - b) zast. przewodniczącego,
 - c) członków.
8. Wybór Komisji Rewizyjnej.
9. Wnioski statutem zgłoszone.
10. Wolne głosy.

O ile na godz. 18-tą nie stawi się statutem przewidziana liczba członków, natenczas odbędzie się o godz. 18,30 następne zebranie, którego uchwały będą prawomocne bez względu na ilość obecnych.

Wnioski mające wejść pod obrady Roczno Walnego Zebrania należy przelać do Sekretariatu Klubu w Poznaniu, plac Wolności 11 najdalej do dnia 14. 10. 1933 r.

Poznań, dnia 5 października 1933 r.

Za **AUTOMOBILKLUB WIELKOPOLSKI T. z**
Zarząd.

zg 20 082

Szkło

okienne ogrodowe, dachowe, kit i t. d.
szyby wystawowe i lustra
hurtownie — detalicznie

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła
Sp. Akc. Pg 3716-32,91
Poznań, Małe Garbary 7a. Tel. 28-63.

UCHWAŁA. W sprawie odroczenia wypłat nad majątkiem jaśniejszej spółki handlowej **Szafranek i Roszczyk w Poznaniu** zarządza się po myśli art. 39 rozp. Prez Rzeczyposp. z dnia 5. 3. 1928 otwarcie postępowania układowego z dniem 18. 9. 1933 r. Poznań, dnia 28 września 1933 r. **Sąd Grodzki.** ng 5 631

60 licytacja buhajów rozplodowych

odbędzie się w **środe, dnia 11 października 1933** na terenie Targów Poznańskich w Poznaniu.

Otwarcie wystawy o godz. 8-mej, początek licytacji o godz. 11-tej. Droga licytacji sprzedanych będzie około **40 buhajów z pierwszorzędnych obór zarodowych.** Katalog otrzymać można w Sekretariacie Towarzystwa lub w dniu licytacji na miejscu. ng 5 567

Wielkopolskie Towarzystwo Hodowców
bydła nizinnego czarnobiałego
Poznań, ul. Mickiewicza 33.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1. SPRZEDAŻE

Magazyn mebli

Józef Baranowski
Wrocławska 19
Ceny najniższe Pg 4798

Najszcześliwsze

losy pierwszej klasy nabyć można tylko w kolekturze Kędziory Siemona 5/6 narożnik Nowej Dużej wygranych po 10 000: 5 000: 3 000: 2 000 zł zdg 68 537

Pilę taśmową

prawie nowa (80-ka) sprzedam. Górczyńska 14 parter, zdg 71 714

Fortepian

Marka „Knöchel“ mało używany, jak nowy sprzedam z masywnej podstawy bardzo korzystnie. — Prowar Parowy, Zbaszyń, tel. 9. zdg 73 159

Domek

gabikowo 2½ morgi gruntu 8 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 73 343

Jadalnie, gabinety

polerowane i ciężko rzeźbione wyprzedaje Zytkowskiak. Chwałszewo 5. zdg 73 128

Kafle, cegły szamotowe
wielki wybór. Składnica Marsz. Pocha 117 a. Pg 4921-57,35

Skład

kolonialny mieszkaniem maglem, towarem sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 73 443

Omega

meszki za 65 zł. Wiadomość Kurjer Poznański zdg 73 398

Kolonjalkę

dobra sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 73 074

Meble

najtaniej A. Baranowski
Poznań, Pogórna 13.
Pg 3122-23,59

Kolonjalkę

z towarem urządzeniem maglem sprzedam zaraz. Wskaże Kurjer Poznański zdg 73 320

Meble

najkorzystniej kupisz
u Andrzejewskiego, Poznań, ulica
Wrocławska 4. dg 1 656

Za bezcen

używane meble: łóżka po 5 zł, szafa 10, stół solidny duży 20; duża biblioteka i inne drobiazgi na sprzedaż. Wyspiańskiego 12, m. 4. zdg 73 345

Domek

blisko Poznania 30 minut od tramwaju, 4 lokatorów sprzedam spiesznie albo zamienie na parcelę blisko Poznania, najchętniej w Debcu. Zgłoszenia Poznań ulica Generała Prądzyńskiego 47 mieszkanie 5 zdg 73 310

Majateczek

196 mórg kompletne inwentarze, wpłaty 12 000 reszta amortyzacja Górczyńska 7 mieszkanie 16. zdg 73 370

Sprzedam

tanio pościel poduszki, szyfonierki, wózek czterokołowy, beczka. Rybaki 7 mieszkanie 16. zdg 73 472

Plaszcz

skórzany średnia figurę okazuj. nie. Kantaka 1. m. 7. zdg 73 634

Drogerja

centrum miasta Bydgoszczy dobre zaprowadzona elegancko reprezentująca się korzystnie na sprzedaż. Tylko pewnych reflektantów z gotówką uprasza się o złożenie oferty: „Drogerja“ Biuro Ogłoszeń. Bydgoszcz. Dworcowa 54. ng 5824

Bizuterja — Papeterja

Albumy — Ramki

Berety

wielki wybór — ceny niskie. zdg 73 543

Alfa, Szkolna 10

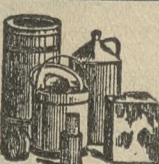
narożnik Jaskółczej. zdg 73 542

Okazja

Z powodu wyjazdu sprzedam tanio dom nowy wraz dużą salą, ładne położenie. Obiekt nadający się na cele przemysłowe. Wzgl. fabrykacje Rynek Łazarski 18. zdg 73 422/3

Maszynę

Singera damska. Stroma 1. — zdg 73 461

„Emcha“

Fabryka wyrobów blaszanych. Poznań, Górna Wilda 149 telefon 77-41 wykonuje wszelkie wyroby blaszane wchodzące w zakres opakowania kurencyjnych. dg 1704

Okazyjnie

sprzedam od zaraz domek maszynnie budowany 5 ubikacji 1 morga ogrodu Franciszek Konik Czempin, Poznańskie Przedmieście ng 5307

Maszynę

krawiecka Singera, okrągłe czelisko jak nowa, sprzedam. 26-rawia 1921. m. 9. zdg 73 484/5

Meble

najtaniej w Domu Komisowym. Podgórna 10 a. zdg 73 490

Wannę

wraz z piecem na węgiel, prawie nowa, sprzedam. Piekary 12. mieszkanie 12 zdg 73 546

Sprzedam

ca. 1500 centr. słomy luźnej lub prasowanej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 73 324

Sprzedam

większa ilość akcji Bank Kwielecki i Potocki, I. em. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 73 325

Parcele

Poznań, przy tramwaju opłotkową zamienie na dom w małym mieście — doplate. Oferty Kurjer Poznański zdg 73 450

Sprzedam

tokarnie 2½ metra długa w bardzo dobrym stanie. Zduńska-Wola ul. J. Piłsudskiego 54. ng 5822

Sto

konwi filtr do mleka parownik. platforme tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 73 640

Parcele
nadające się pod budowę, blisko 2 morgi w Luboniu Oferty Kurjer Poznański zdg 73 460

Boksera Dohermana
tanio Szamarzewskiego 12 mieszkanie 6 zdg 73 445

Wózek
dziecięcy biały sprzedam Strumykowa 2 m. 1 godz. 6-8 wiecz. zdg 73 495

Płaszcz
nowy męski sprzedam Romana Szymańskiego 3 mieszkanie 11, godz. 4-5 zdg 73 319

Maszyny
trykotowe dobre sprzedam, Reja 1, mieszkanie 10, zdg 73 339

Szafa
kuchenna tanio na sprzedaż, Kwiatowa 13 m. 5 zdg 73 069/70

Drzewka owocowe
ozdobne róże poleca koryzynie Szkoła Drzew A. J. Jeske Jelonek per Ziominik (Telefon 3) koło Poznania Sprzedająca detaliczna Poznań, Em. Szażanięckiej Cenniki na żądanie Pg 4 199-38.53

Okretek
Singera w stanie jak nowa sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdg 73 426/7

Maszyna
krawiecka i damska w dobrym stanie na sprzedaż, Zgłoszenia Agencja Orodownika Skoki ng 5313

490 buraczanych
80 jeźdźców cena 90 000, wpłaty — 30 000 50 000 amortyzacji 30 lat, Both, św. Marcjan 15, zdg 73 607/8

Pianino z pianolą
tanie sprzedam Dąbrowskiego 72 m. 5 zdg 75 668

Fortepian
doskonale utrzymany za 380 zł, Patrona Jackowskiego 35, m. 6, zdg 73 662

Skład
piekarsko-cukierniczy centrum — korzystnie sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdg 73 655

Foksterrierka
sprzedam Górna Włda 82 m. 1 zdg 73 653

Szafa
leżanka palma różności Śniadeckich 16 miesz. 9 zdg 73 316

Dom
przy Poznaniu, morza ogrodu, cena 5 000 „Dom Złocień”, Wrocławska 22, zdg 73 526

Akacje
w kłociach okazyjnych dla kołodzieli itd. sprzedam, Telefon 16-63 zdg 73 511

350 móróg
resztówka blisko Poznania, sprzedam, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 572

Fuwa
aparat do suszenia włosów jak nowy sprzedam, Adres Kurjer Poznański zdg 73 591

Piec
duży, żelazny szamotowy sprzedam lub zamienię na mniejszy, Adres Kurjer Poznański zdg 73 593

Całkowite urządzenie
gabinetu dentystycznego z wiertarką na prąd zmienny tanio do sprzedania, Zgłoszenia Kurjer Poznański rg 3711

Piece
żelazno-szamotowe i przenośny — mało używane tanio Zóravia 9, m. 1, zdg 73 581

Okazjal
3 sypialnie kompletne, jasny dąb używane, 2 łóżka, 2 saloniki, szafa amerykańska szafa ogniotrwała radio, Telefunken, 3 lampki, kocyki, kożuch na korpul, figurę, Woźna 44, Polski Dom Komisowy, zdg 73 24

Samochód
kabriolet mało używany okazjnie Radomski Dąbrowskiego 32 zdg 73 643

5. KUPNA

Ogrodnictwo lub gospodarstwo
nadające się na ogrodnictwo w mieście lub blisko miasta przy wpłacie do 15 000 poszukuje. Dokładne oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 73 578/9

Skład
papieru, powiatowym mieście kupię, Zgłoszenia Guhr, Ostrów, ng 5825

Kwity lombardowe
na srebro, złoto, dywany kupuję „Lamus”, Strzelecka 1, zdg 70 162

Kupię
łożeczko metalowe Oferty Kurjer Poznański zdg 73 406

Kupujemy
znaczkę obiegową — szczególnie Washingtona Stwosza Sobieskiego Witkowskiego, Pasaż Apollo, zdg 73 323

Wille
lub dom blisko tramwaju 1 do 2 mieszkań z ogrodem kanał i elektryczność kupię zaraz Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 73 365

Kupię
używane dźwigi N. P. 22, siłownia 6.40 mtr Oferty Kurjer Poznański, Agencja Sreng ng 5 823

Piec
kafelowy przenośny kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 73 450

Kupię
motor, prąd stały 5-6 koni, — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 73 478

Magiel
kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 73 487

Kupię
młyn kulkowy, lamacz (Rollergang) odświeżacz, motor zmienny, 10 koni, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 503

Uwaga!
kupię kilka pokoi męskich, kluby w skórze płace najwyższe ceny, Woźna 44, Polski Dom Komisowy, rg 3725

Odłan
szyby wystawowej kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 73 632

Pianino
kupię, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 458

6. KAMIENICE

Kamienica
nowobudowana, dwupiętrowa, — dwa składy 19 000 wpłaty 9 000, dochód 3 000, Bloch, Poznań, Długa 5 zdg 73 529/30

Zamiana
wille pensjonat w Zakopanem, dochódowa umeblowana, wola od podatków sprzedam lub zamienię na kamienicę w cenie 80 tys Oferty propozycje: Warszawa ulica Hoża 20, mieszkanie 5 ng 5316

7. PIENIADZ

Pożyczki
30 000 do 40 000 poszukuje, Pupillana gwarancja, dobry procent, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 302

Posiadacze akcyj Czempińskie Zakłady Hutnicze (Cunrum)
proszę o podanie adresu celem wspólnej akcji do Kurjera Poznańskiego zdg 73 330

Wspólnika
lub wspólnicy do przedsiębiorstwa potrzebne zł 1 500 Oferty Kurjer Poznański rg 3719

Dobry
proponuję natychmiast zdecydowanemu got 3 000 Oferty Kurjer Poznański zdg 73 609

Wspólnika (czki)
lub kupa dobrze zaprowadzonej cukierni-kawiarni poszukuje pani z gotówką 1 500 zł, — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 73 171

8. DO WYNAJĘCIA

5 pokojowe
mieszkanie, odnowione, komfort, parkiet, centralne ogrzewanie, wysoki parter, Chelmońskiego 9, portier, rg 3690

Dwa
pokoje kuchnia I piętro, dogodna komunikacja, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 72 903

Pięciopokojowe
Matejki 5 (od Grunwaldzkiej) III piętro, Wskaże m. 14, zdg 72 814

Mieszkanie
trzykondygnacyjne wynajmie, Górczyn, Belwederska 23 zdg 73 377

Mieszkanie
7 pokojowe słoneczne komfortowe, pierwszy dom I, piętro, Matejki 3 wolne 1 stycznia 1934, Zgłoszenia 3-6 właściciel mieszkanie 6, zdg 73 314

Dwupokojowe
ogrodem zaraz 70, Aleja Szelągowska 18, zdg 73 335

Trzykondygnacyjne
ogrodek, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 379

Mieszkanie
miejscopokojowe, słoneczne, pięcie II od gospodarza, Chelmońskiego 8 m. 8 zdg 73 483

Dwupokojowe
kuchnia, łazienka, Rataje, Wiosłarska 12, zdg 73 469

Trzykondygnacyjne
dwupokojowe za dzierżawę Rex, Marcina 33 m. 4 zdg 73 674

Pięciopokojowe
komfortowe mieszkanie centralnym ogrzewaniem w wili zaraz do wynajęcia Ul Grodziska 6, zdg 73 651

4
komfortowe, Łazarz, I, miesięcznie 100, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 73 539

2 pokoje
kuchnia do wynajęcia, — Sołacz, Nad Wierzbakiem 31, zdg 73 513

2
mieszkania dwupokojowe przy dworcu Luboń, właściciel, Dom Komisowy, P. Izorna 2, Poznań, zdg 73 510

5 pokojowe
blisko Opery, czyste, kwartałnie 500 wskazuje Kurjer Poznański zdg 73 502

Trzykondygnacyjne
częściowo umeblowane zaraz, — Mostowa 31 m. 9, rg 3720

Czteropokojowe III p. trzypokojowe IV p.
komfortowe słoneczne, Grunwaldzka 19, gospodarz zdg 73 641

Dwupokojowe
nowy dom czynsz zgóry Koszyńska 14 zdg 73 638

2
pokoje kuchnia zaraz do wynajęcia w Luboniu, Informacje Górna Włda 17 m. 4 zdg 73 638

Mieszkanie
2 pokojowe łazienka balkon 800 zł rok zgóry Marszałka Pocha 114 cukiernia zdg 73 633

Pięciopokojowe
przynależnościami na biuro lub mieszkanie II piętro centrum — czynsz 550 kwartalnie, Gospodarz Marcina 15 zdg 73 644

9. SZUKA MIESZK.

Pokoju
kuchnia lub pokoju poszukuje bezdzietne małżeństwo od gospodarza Oferty Kurjer Poznański zdg 73 440

Małżeństwo
dzieckiem poszukuje pokoju kuchni lub z używalnością kuchni, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 347

Dwóch
pokoju kuchnia śródmieście Łazarz Agencji wykluczeni Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 73 315

Pokoju
z kuchnią poszukuje płace zgóry mam stała rente Oferty Kurjer Poznański zdg 73 384

Pokoju kuchnią płace rok
Oferty Kurjer Poznański zdg 73 576

Czynsz zgóry
zapłace według porozumienia za 3-2 pokojowe mieszkanie z wygodami, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 297

Urządnic
państwowy, stały, poszukuje w Swarzędzu mieszkanie ogrodem jaknajprędzej, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 501

1-2
pokojowego kuchnia poszukuje urzędnik państwowy, żonaty bezdzietny, wprost od gospodarza — Oferty Kurjer Poznański zdg 73 580

Mieszkania
2-3 pokojowe szukam, okolice Jezyc, od gospodarza, Zgłoszenia Kurjer Poznański, portj. 619

Kapitan
poszukuje mieszkanie 3 pokojowego w okolicy ul. Grunwaldzkiej bez ogrzewania centralnego z wygodami Oferty Kurjer Poznański zdg 73 712

Emeryt
poszukuje od 1 listopada 3 lub 4 pokojowego mieszkanie w odległości do 2 km, od głównego urzędu pocztowego, Oferty z podaniem czynszu do Kurjera Poznańskiego pod zdg 73 581

11. POKOJE UMEBL.

Tani
czysty, sympatyczny, elektryczność, Bardas, Ślusia 3, m. 7, zdg 72 637

Pokoje
umeblowane piękne, eleganckie frontowe słoneczne na I piętrze prawo dla osób na stanowisku, Zielona 3, m. 6 tanio do oddania zdg 73 029

Tanio
czysty, słoneczny, łazienka, pianino, Wielkie Garbary 4 — 8, zdg 72 366

Ładny
pokój elektryczność, centralne ogrzewanie, łazienka, Drużbackiej 7, m. 11 Łazarz (róg Spokojnej), zdg 72 676

Frontowy
elektryczność, Niegolewskich 2, I, lewo, zdg 73 299

Pokój
mniejszy panu, Spokojna 16, wysoki parter, zdg 73 410

Matejki
68 mieszkanie 3 zdg 73 419

Pokój
jedno lub dwuosobowy z całodziennym dobrym utrzymaniem dla studentek (studentów) do wynajęcia — Ul. Grunwaldzka 20 a, mieszkanie 3, zdg 73 420

Studentom
dwuosobowy utrzymaniem, Kraszewskiego 4 — 9, zdg 73 431

Pokój
używaniem fortepianu bez Waly Król. Jadwigi 7 a, miesz. 12, zdg 73 429

Dwuosobowy
Zupańskiego 22, m. 5, zdg 73 423

Świętokrzyski
3 — 12, wspólne 2 pokoje 4 osobnym, zdg 73 444

Pokój
dla studentów, — Matejki 65 a, Plewkowa zdg 73 512

Pokój
jednoosobowy, Młyńska 13, 10, zdg 73 439

Słoneczny
jedno — dwuosobowy pokój dobre utrzymanie wszelkie wygody, Waly Wazów 3 b, m. 3, zdg 73 437

Słoneczny
ciepły poważnym tanio, Chelmońskiego 2 m. 4, zdg 73 393

Tani
Śniadeckich 6, m. 15, zdg 73 395

Dwuosobowy
pościel pożądana od 15. 10. Szymańskiego 9 m. 8, zdg 73 396

Czysty
słoneczny pokój dla pani Ratajczaka 17, m. 15, zdg 73 397

Dwuosobowy
panom Woźna 8, m. 7, zdg 73 399

Duży
2-3 osobowy elektryczność, — Plac Karmelicki 1 a, m. 33, zdg 73 401

Dwuosobowy
jednoosobowy, Jackowskiego 31, m. 7, zdg 73 403

Pokój
Składowa 12 m. 9, zdg 73 407

Matejki
53 mieszkanie 4, frontowy tam, zdg 73 390

Pokój
z 2 łózkami Kreta 5 m. 23, zdg 73 361

Dwuosobowy
słoneczny czysty, utrzymaniem, bez Jackowskiego 21, miesz. 11, zdg 73 383

Dwuosobowy
Śniadeckich 15 m. 6, zdg 72 243

Pokój
panu, Niegolewskich 1, m. 6, zdg 73 457

Tanio
pokój dla panów do wynajęcia, Woźna 22, m. 5, zdg 73 455

Ratajczaka
13-5 dwu-trzyosobowy, zdg 73 449

Pokój
1 lub 2 osobowy, Pocha 15a, m. 2, zdg 73 448

Utrzymaniem
komfortowy, korzystnie, Skryta 15 m. 6, Naroznik Matejki, zdg 73 348

Dwuosobowy
Kopernika 7, parter zdg 73 447

Pokój
w śródmieściu dobrze umebl. elektryczność panu Półwiejska 1, m. 12, wejście Strzeleckiej, zdg 73 482

Rynek
Łazarz 1, m. 18, zdg 73 480

Śniadeckich
9, m. 4, jeden lub dwuosobowy, zdg 73 479

Ładny
czysty ogrzewany, elektryczność zaraz Śniadeckich 28 m. 3, zdg 73 493

Pokój
z klatki zaraz, Szewska 11, m. 5, zdg 73 492

Pokój
ciche biuro, Podgórna 12b — 4, zdg 73 477

Słoneczny
2 panom, Ogrodowa 15 — 8, zdg 73 475

Pokój
Marcina 64, III, front, zdg 73 474

Miły
Małeckiego 10, Kedzia, zdg 73 473

Skryta
14 — 9 dwuosobowy, zdg 73 468

Pokoje
dla inteligencji wygodne, tanie, Poznańska 27 a m. 8, zdg 73 677

Niekrepujący
frontowy dobrze umeblowany (fortepian), Rybaki 21, m. 3, zdg 73 670

Niekrepujący
dwuosobowy pierwszorzędnym utrzymaniem 75, — Plac Nowomiejski 5 m. 31, zdg 73 669

Jednemu
lub dwom panom wynajmie, — Szwajcarska 16 m. 19 zdg 73 665

Małżeństwu
umeblowany słoneczny, Patrona Jackowskiego 11 m. 5, zdg 73 664

Pokój
jedna lub 2 osoby, Działuńskich 8, III, lewo, zdg 73 660

Dwuosobowy
Poznańska 56, m. 6, zdg 75 538

Niekrepujący
panu bez pościeli, Sw. Marcin 62, m. 6, zdg 73 536

Niekrepujący
Małeckiego 26 — 4, zdg 73 525

Chełmońskiego
9 — 8, dwuosobowy, trzypokojowy, centralne, elektryczność, obiady, zdg 73 524

Pokoje
dla studentów, — Matejki 65 a, Plewkowa zdg 73 512

Dwuosobowy
utrzymaniem, Mickiewicza 21/25, m. 10, naroznik Dąbrowskiego, zdg 73 505

Panom
Mickiewicza 17 — 4, zdg 73 496

Pokój
umeblowany frontowy, elektryczność, Górna Włda 22, m. 10, zdg 73 574

Pokój
dwom studentom, dobre wyżywienie 90 zł, Focha 39 — 22, zdg 73 619

Niekrepujący
elektryczność Plac Nowomiejski 5, III ogrodowa, m. 2 zdg 73 573

Pokój
Słowackiego 29 — 9 zdg 73 569

Dwuosobowy
centralne, Prusa 17 — 7, zdg 73 567

Pokój
1-2 osobowy, utrzymaniem — bez, Sw. Marcin 66/67, zdg 73 564

Pokój
tylko lepsze panu, Waly Królowej Jadwigi 8a, m. 10, zdg 73 590

Pokój
tylko lepsze panu, Pocztowa 10, m. 5, zdg 73 589

Matejki
67 — 9 panom, zdg 73 588

Słowackiego
42, m. 4, bez pościeli, zdg 73 587

Kraszewskiego
19 — 10, zdg 73 584

Dwóch
panów Prusa 17 m. 9, zdg 73 582

Studentkom
pokój Kraszewskiego 13, m. 4, zdg 73 583

Łakowa
19-4, rg 3726

Klatki
dwuosobowy pianino, utrzymaniem Pocha 47 a — 2, zdg 73 642

Frontowy
Długa 9 m. 4, zdg 73 627

Obszerny
frontowy ciepły przy kulturalnej rodzinie, Długa 4, m. 10, zdg 73 708

Studentkom
centrum obiady, Waly Kościuszki 7 m. 5, zdg 73 617

Ładny
niekr. tanio oddam, Rybaki 21 a m. 4, zdg 73 614

Pokój
niekrepujący dla lepszego pana zaraz Polna 13, II lewo, zdg 73 611

Frontowy
panu, Młyńska 3 — 10, zdg 73 610

Pokój
Łakowa 7 a m. 13 zdg 73 599

Frontowy
elektryczność dla pana, Szamarzewskiego 15, m. 3, zdg 73 597

Dwuosobowy
elektryczność, utrzymaniem, — Wielka 18 — 12 a, zdg 73 588

Frontowy
słoneczny, balkon, zaraz, Wielkie Garbary 46, m. 9, zdg 73 555

Jedno-
trzyosobowy (utrzymaniem), pianino, Półwiejska 2 — 6, zdg 73 553

Studentkę
wspólny, utrzymaniem, elektryczność, łazienka, opał 80 zł, — Sw. Wojciech 3, m. 7, zdg 73 551

1-2
osobom utrzymaniem, bez, tanio, Lodowa 45 m. 3, Pg 4 937-57.63

12. SZUKA POKOJU

Pokoju
z elektrycznością niedaleko Zamku poszukuje student, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 400

Poszukujemy
od 1. 11. dwóch pokoi czystych, śródmieściu z dobrym utrzymaniem, Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 73 391

Studentka
eleganckiego pokoju utrzymaniem okolica Słowackiego — Mickiewicza Oferty Kurjer Poznański zdg 73 349

Pokoju
próżnego bez mebli śródmieście poszukuje od 1 listopada Oferty Kurjer Poznański zdg 73 337

Próżnego
pokoju od gospodarza okolica Włda, Debiec, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 340

Pan
poszukuje pokoju niekrepującego do 30 zł w śródmieściu, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 462

Małżeństwo bezdzietne
szuka 2 pokoi pierwszorzędnym umeblowanych używaniem kuchni, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 661

Pokoju
słonecznego, ciepłego, z dobrym utrzymaniem, od zaraz u inteligentnej rodziny blisko Kaponier, studentka, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 566

Pokoju
niekrepującego niedrogiemu blisko śródmieścia poszukuje pan, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 630

Pokoju
za umiarkowaną cenę poszukuje student, Zgłoszenia cene Kurjer Poznański zdg 73 596

Pokoju
poszukuje dobrze umeblowanego, niekrepującego, w okolicy śródmieścia z wygodami, Zgłoszenia warunkami Kurjer Poznański zdg 73 552

Pani
z dzieckiem 2 letnim poszukuje pokoju umeblowanego do zł 30, — Oferty Kurjer Poznański zdg 73 554

Niekrepujący
od 15. najcenniejsza klatka schodowa, centrum podaniem ceny poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 73 559

13. LOKALE

Skład
nabiału i na inna branża — ruchliwa ulica sprzedaż Lewandowicz Grochowe Łaki 9 zdg 72 847

Biura
Ratajczaka 10 wynajmie gospodarz Telefon 14-82, zdg 73 433

Skład
mniejszego próżnego od zaraz poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 73 399

Skład
z dwoma ubikacjami od zaraz wynajmie gospodarz, Zgłoszenia: Zwierzyniecka 22, m. 6, zdg 73 685

Ubikacji
na warsztat ślodarski poszukuje, możliwie ul. Półwiejska, Wierzbicice, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 535

Wydzierżawie
ubikacje fabryczne, specjalnie nadające się na produkcje chemiczną, 350 metrów zaraz, — Oferty Kurjer Poznański zdg 73 504

Składu
kolonialno-delicatosewego w centrum z mieszkaniami poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 598

14. DZIERŻAWY

Gospodarstwo
z budynkami 10 móróg nadające się na ogrodnictwo 10 km od Poznania do wydzierżawienia, Oferty Kurjer Poznański zdg 73 294

Wydzierżawienie polowania
gminy Łowicin 569 hektarów od będzie się dnia 19 października 1933 o godzinie 15 w szkole w Łowicinie jednemu z trzech najwięcej dających, Do przetargu dopuszczani będą reflektanci ze złożoną kwacją 50 złotych, Warunki dzierżawy przed licytacją, Dembińska przewodniczący zdg 73 332

750 móróg
wydzierżawie zaraz, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 73 666

16. OSOBISTE

Poszukuje
Antonine Drodzowa z Krasowa celem wreczenia gotówki, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 73 434

22. ROZMAITE

Akuszerka
Krajewska, Strzelecka 2, przy placu Świętokrzyskim przyjmuję panie, udziela porady, pomocy położniczej, zdg 73 470/71

Siwym włosom
przywraca kolor „Axeja” Regeneratorka 3 — zł. J. Gadebusch Nowa 7, ng 5381

Hemoroidy
Czopki hemoroidalne „Varicol” (z kogutkiem), Usuwają ból, pieczenie, swędzenie, krwawienie, zmniejszają guzy (zylaki), Sprzedają apteki, ng 4514

Bielizna
niemowlęca w olbrzymim wyborze poleca po cennach fabrycznych Fabryka Bielizny Dom Płócienny, J. Schubert, Wrocławska 3, Pg 3 717-33.31

Dziecko
wychowanie przyje dobre opieką, Plac Karmelicki 1 a, m. 33 zdg 73 402

Przyjmę
dziecko na wychowanie Oferty Kurjer Poznański zdg 73 303

Koncesja
wódczana zaraz potrzebna, — Oferty Kurjer Poznański zdg 73 452

Futra
damskie gotowe — modernizacja — naprawy Wierzbicice 13 — 3 zdg 73 488

Futra
modele paryskie praca pierwszorządna, przefasonowana, — Mohler, Wielka 12 m. 7, rg 3707

Zamiana płyt
gramofonowych nowe najtańsze, Jarosz Fredry 6 zdg 73 678

Wypożycza
zastawy porcelanowe i alpakowe na uroczystości weselne i inne, Wykonuje także dekoracje stolów Edward Sredziński, pomocnik gastronomiczny i dekorator dyplomowany Poznań ul. Golebia 4 a m. 9 zdg 73 671

Górnaślaska
firma poszukuje odbiorców na węgry do cenach niższej kopalnianych w zamian za ziemionłady, Zastępcy z stosunkami do właścicieli ziemskich poszukujemy — Oferty pod WK 404 do Towarzystwa Rekl. y Międzynarodowej, Katowice, 3 Maja 10, Tg 396

Skarb

Przy Skarbowej 5 Szanowna Klientska uprzejmie zawiadamiam, że moja Kolektura Loterii Państwowej z Dolnej Wildy 62 przeniosłam na Skarbową 5, Cecylia Rasmurowska zdg 73 662

Spoleczne

biuro Pośrednictwa Pracy wyłącznie dla służby domowej mieszczą się w Lesznie, Zielona 12, nr 5828

Za 1,—

pisze wszelkie wnioski skarbowe podatkowe, sądowe — Wodna 7, mieszkanie 9, r 3718

TEATRY

Poznań, piątek, 6. 10.

TEATR POLSKI: „Wesele”

TEATR WIELKI — (Opera)

Dzisiaj — Teatr nieczynny.

Sobota, 7. 10., o godz. 20:

„Carmen” z gościnnym występem Janiny Hu-pertowej.

Niedziela, 8. 10., o godz. 20-tej „Boccaccio.

TEATR NOWY: — Dzisiaj

„Ten Stary Warjat” występ Antoniego Fertnera.

Sobota, 7. 10., o godz. 8 wiec:

„Ten Stary Warjat” występ Antoniego Fertnera.

Niedziela, 8. 10., o godz. 8 wiec:

„Ten Stary Warjat” występ Antoniego Fertnera.

TEATR NOWOŚCI: (Operetka), ul. M. Focha 4,

tel. 70-83. Od soboty 7. b. m. codziennie: No, No, Nanette! operetka w 3 aktach V. Jouman'sa.

Bydgoszcz, piątek, 6. 10.

TEATR MIEJSKI: — Dzisiaj

„Zabiję Ja”.

Sobota, 7. 10. „Mysz kościelna”

premiera z Zachlicka, Downumtem, Nie-wiarowiczem.

Niedziela, 8. 10., o godz. 4 po poł.: „Fräulein Doktor”.

Niedziela, 8. 10., o godz. 8 wiec:

„Mysz kościelna”.

APOLLO METROPOLIS

NASZE

KINA PROGRAMY

NAJTAŃSZE NAJLEPSZE

nr 5 418/9

KINA

Poznań, piątek, 6. 10.

APOLLO: „Roskoszne kłopoty”.

CORSO: — „Nieuchwytny Przepięca” i „Lowy na zięcia”.

COLOSSEUM: „Mata Hari”

METROPOLIS: „Roskoszne kłopoty”.

ORZEŁ: „Congorilla”.

ODEON: „Mężowie i żony i Ich dole i niedole”.

PROMIEN: — „Niewolnica Szeika” i „Na Ognistym Smoku”.

RENAISSANCE: „Mumja”.

ROXY: „Raj Podlotków”.

SFINKS: „Rasputin”

SŁONCE: „General Czeng”

TĘCZA: „Lazarz: „Pałac na kółkach”

TECZA — Wilda: „Król To Ja”.

WILSONA: „Czar Jej Oczu”

Bydgoszcz, piątek, 6. 10.

ADRIA: „Córka Pułku”, ty-

godnik Foxa i Pata oraz kreskówka Fleischera

APOLLO: „Madame Guillot-

ine” i „Purpurowa gondola”.

BALTYK: „Brygada śmierci”

i „Moralność pani Dulskiej”.

KRYSTAL: „Zdobycie cię mu-

szę” z Janem Kiepurą w roli głównej.

MARYSIENKA: „Jasnowłoc-

sy sen” i „Tajemnica Sekwany”.

REWJA: „Bal w operze”,

na scenie występy cyga-

nów greckich.

SŁONCE: „Messalina”.

WOJSKOWE: „Spowiedź

przed szturmem” w nad-

programie Harry Lloyd.

Przedpłata

na miesiąc październik 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji z 3.20, w agencjach w mieście z 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu z 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4.14, kwartalnie z 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce z 7.50, w innych krajach z 9.50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoczęściowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72, filja Stary Rynek 25-55. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149.

23. OZENKI

Dwóch

przyjaciel lat 28 pragnie za droską nawiązać znajomość cel matrymonialny Oferty Kurjer Poznański zdg 73 368

Posługaczka

uczciwa poszukuje posługi z praniem. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 73 304

Samotnej

oddam restaurację na własny rachunek przyjmie współczynnę lub samodzielnie gosposie gotówką 1000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 73 491

Właściciel drogerji

kawaler lat 33 poszukuje współczynnicy. Cel matrymonialny Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 73 676

Kawaler

lat 30 samodzielnie przedsiębiorstwo oraz 11 000 gotówki, poszukuje w celu matrymonialnym odpowiedniej partii. Panie! wzrostu średniego zechca nadesłać zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 73 563

Znajomości

matrymonialne ułatwia dyskretnie, solidnie „Wanda”. Szkoła 6 m. 3. zdg 73 547

24. NAUKA

R. de Brugiere

lektor Uniwersytetu Poznańskiego rozpoczyna udzielać prywatnych lekcji języka francuskiego z dniem 2 października. Ulica Matejki 35, parter. zdg 67 191

Konwersacji

niemieckiej, francuskiej udziela za pokój lub obiady. Oferty Kurjer Poznański zdg 73 030

Angielskiej

francuskiej korespondencji handlowej kto nauczy? Oferty cena Kurjer Poznański zdg 73 366

Student

udzieli lekcji za pokój lub utrzymanie Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdg 73 416

Dictionnaire

de l'Académie Française 1796 — rzadkie wydanie — 2 tomy. Montesson 1769 5 tomów, i inne 1807. sprzedam zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 73 534

Nauczycielka

konwersacja francuska, niemiecka, udziela lekcji tanio. Zielona 3/23. zdg 73 565

Student

szuka korepetycji Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 73 633

25. MUZYKA

Strojenia

naprawy fortepianów przeprowadza fachowo i tanio K. Dryzaks, Podgórna 10a zdg 69 823

Znana

prof. śpiewu udziela lekcji i korepetycji po przystępnych cenach Zapłatę przyjmuje także w towarze. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 73 389

Lekcyj

francuskiego za pokój udzieli dyplomowana w Paryżu nauczycielka Informacje: Słowackiego 37, m. 2. Pluciska, zdg 73 689

Duet

od zaraz potrzebny Zgłoszenia: ul. Dąbrowskiego 34, Kawiarnia zdg 73 646

26. ROZRYWKA

Miły

wieczór spędzisz w „Londyńskiej”, Maształarska 8, Koncert artystyczny. zdg 73 451

Rasputin

monumentalny dramat ostatnich przeżyć dworu carskiego — jeszcze tylko dwa dni w kinie „Sfinks” zdg 73 616

27. SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Urządnik gosp.

kawaler lat 32, 12 lat praktyki poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 72 741

Nauczycielka

z dyplomem dla szkół powszechnych dobrze wychowana, jak-najlepszego usposobienia szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 72 980

Rządca gospodarczy

kawaler lat 30, 10 lat praktyki, dobre referencje poszukuje posady od zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 72 984

Biuralistka

1½ roczna praktyka pisze na maszynie żurnal amerykański poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 72 480

Poszukuje

dla swego, lat 16, miejsca nauki w dorożerji lub dentystryki, możliwie z wolnym utrzymaniem. A. Szulc, Ostrów Pozn., ul. Ogrodowa 2. zdg 73 560

Pielęgniarka

niemowląt i dzieci Anna Liersch obznajmiona z żywnością dziecięcą, poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem. — Oferty Kurjer Poznański zdg 73 549

Szukam

dla mej służącej ucziwej pracownicy umiejącej gotować posady Roehrowa. Zgłoszenia Fram, Maleckiego 3, m. 11. zdg 72 873

Kupiec - żelaznik

lat 40, żonaty Wielkopolan, z długoletniem wszechstronnem — wydoskonaleniem — inteligentny, energiczny, znający księgowość, korespondencje również niemiecką poszukuje odpowiedniej posady przedstawiciela w zjedzenie przyjmie administrację domów. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 73 272

Rządca

administrator dziny w swym zawodzie dobre świadectwa i polecenie poszukuje odpowiedniej posady od 1. 54 lub od 1. 4 34. Stanowisko może być samotne w razie potrzeby stawiam większą kaucję. Łaskawe zgłoszenia proszę do Kurjera Poznańskiego pod zdg 72 563

Dziewczyna

20 lat szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 982

Panienska

która pracowała u lekarza dentystry 8 lat jako pomocnica biegła w operatywie poszukuje posady od zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 73 413

Kucharka

poszukuje posady od 15 lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 73 418

Młodsza

ekspedjentka branży piekarsko-kucharskiej poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 73 421

Młodsza

samodzielną kucharką gospodyni długoletniem świadectwem poszukuje posady tylko większych domach. Blizszych informacji o mnie udzielić może WP Jan Kocorowski, Kępa 23, mieszkanie 5 Oferty Kurjer Poznański zdg 73 388

Dziewczyna

uczciwa pracowita poszukuje posady Oferty proszę Kurjer Poznański zdg 73 405

Dziewczyna

uczciwa poszukuje posady od zaraz Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 73 408

Kuchmistrz

poszukuje posady okolica obojetna Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 73 344

Poszukuje

posługi Oferty Kurjer Poznański zdg 73 346

Rządca rolny

rutynowany, wykształcony, 14-letnia praktyka wzorowych warstwach rolnych, hodowlanych (kawaler) oparty na prima referencjach znanych PP. Ziemiian Pomorza polecony jako energiczny, sprężysty organizator roboty, znający hodowcy i inwentarzy poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 73 350

Kucharka

restauracyjna dobrem poleceniem poszukuje posady do restauracji lub samotnej osoby Oferty Kurjer Poznański zdg 73 353

Urzędniczka

bankowa sumienna i obowiązkowa 7 letnia praktyka szuka posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 73 356

Dziewczyna

uczciwa z dobrymi świadectwami szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 73 305

Przyjmę

posługę Oferty Kurjer Poznański zdg 73 306

500

kancji da pom. gastronom. za posadę lub kierownictwo stanowisko ewent. bufet na rachunek Oferty Kurjer Poznański zdg 73 425

Dziewczyna

samodzielną z dobrymi świadectwami przyjmie posadę do mniejszego domu Oferty Kurjer Poznański zdg 73 414

Dziewczyna

umiejąca dobrze gotować poszukuje posady do malej rodziny od 15. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 73 360

10 zł

dam osobie która wskaże dziewczynę pracującą w szpitalu Oferty Kurjer Poznański zdg 73 382

1 000 kauceji

23-letni poszukuje posady jako inkasent magazynier portier hotelowy wozy i t. p. Pierwsze referencje Oferty Kurjer Poznański zdg 73 411

Panienska

wjejska uczciwa umiejąca gotować wiejska, prosi o posadę do pomocy krawieczyzny Łaskawe zgłoszenia Głuszczyńska Zalasewo poczta Swarzędz Poznańskie. zdg 73 372

Posady

lub posługi do wszystkiego poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 73 456

Poszukuje

posługi od zaraz lub piętnastego. Oferty Kurjer Poznański zdg 73 476

Dam

osobie 10 zł która wskaże dziewczynę pracującą. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 73 381

Gospodyni

88 lat znająca dobrą kuchnię, zaprawy chów drobiu szuka posady na majątek lub gospodarstwo zaraz ewentualnie 1 listopada z pierwszorzednymi świadectwami Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 72 968/9

Piekarstwa

pragnie ie wyuczyć starszy, silny, uczciwy młodzieniec. Oferty Kurjer Poznański zdg 73 647/8

Kupiec

branży konfekcji meskiej i sukna dobry fachowiec z kilkoletnią praktyką z dobrymi referencjami poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 73 672

Dziewczyna

młodsza skromna szuka posady do prac domowych lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 73 659

Służąca

długoletnie świadectwem poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 73 654

Dziewczyna

z prowincji poszukuje posady pokojowej z szyćmiem lub do wszystkich z dobrymi świadectwami. — Oferty Kurjer Poznański zdg 73 650

Młodsza

lepszej rodziny, poszukuje posady najmłodniej do dzieci i lekcyj prac domowych. Wskaże Kurjer Poznański zdg 73 509

Dziewczyna

cośkolwiek gotowaniem, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 73 507

Panienska

znająca szycie haft i prace domowa, szuka posady do dzieci. — Oferty Kurjer Poznański zdg 73 493

Posługi

poszukuje od 15 Oferty Kurjer Poznański zdg 73 639

Podróżujący

dobry sprzedawca branży kolonialnej na Poznań i prowincje poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 73 629

Młody gajowy

Górnoślazak, lat 26 ze świadectwem łowieckim i 20 miesięczną praktyką w leśnictwie poszukuje posady w lasach lub jako dorozca większego polowania Oferty uprasza kierować do Kurjera Poznańskiego pod zdg 73 625

Szukam

posady do wszystkiego samodzielnie gotowaniem Oferty Kurjer Poznański zdg 73 600

Ekspedjent

młodszy, branży konfekcji meskiej poszukuje posady, miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 73 192

Stenotypistka

młodsza pisząca biegle maszyną poszukuje pracy w godzinach wieczornych. Łaskawe oferty upraszam Kurjer Poznański zdg 73 164

Technik dentystryczny

syn wdowy wojennej poszukuje jakiegokolwiek pracy Wymagania bardzo skromne. Łaskawe zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym. — Poznań, ul. Koźca 8, pokój 5, telefon 29-94. zdg 73 169/70

Panienska

poszukuje renowacji bielizny. — Oferty Kurjer Poznański zdg 73 140

28. WOLNEMIEJSCA

Fryzjerka

manikurzystka, procentowa pensja Zgłoszenia Mickiewicza 3 m. 10. zdg 72 820

Służąca